

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
March 7, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, KOVAS - MARCH 7, 1996

Nr. 47

Vagnorius: Vyriausybės programa neatstatys Lietuvos ekonomijos

Vilnius, kovo 6 d. (TSST) — Komentuodamas Seimui pateiktą tvirtinti Vyriausybės programą, Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius teigiamai vertino kai kuriuos jos paskirus elementus, bet neigiamai vertino jos pajėgumą gerinti smunkančią Lietuvos ekonomiką.

Kaip rašoma Tėvynės Sąjungos Spaudos Tarnybos (TSST) informaciniame pranešime, G. Vagnorius pareiškė: „Vyriausybės programą vertiname dvejopai: šakinės programos netgi šiek tiek geresnės, negu A. Šleževičiaus vyriausybės. Galima pasidžiaugti, kad kai kurios nuostatos, pavyzdžiui, apie mokesčių pertvarkymą, yra pirmos iš Tėvynės Sąjungos ūkio gaivinimo plano ir mokesčių tvarkymo programos. Tačiau visiškai kitaip vertiname makroekonominę politiką“.

Kovo 6 d. įvykusioje spaudos konferencijoje Seimo narys sakė, kad vyriausybės programoje faktiškai nėra tikros makroekonominės politikos, kuri nusakytų pinigų, finansų svertus, kredito sistemą, eksporto skatinimą, vietinių prekių rėmimą bei ekonomikos skatinimą. „Su visa atsakomybe turime pareikšti, kad tai ne ekonomikos planas; tai greičiau ekonomikos ir ūkio laidojimo planas“, teigė G. Vagnorius.

Susirūpinęs konservatorių valdybos pirmininkas kalbėjo, kad naujosios vyriausybės programoje numatyta dar daugiau lėšų skolintis užsienio, biudžeto deficitą didinant net iki 25% valstybės biudžeto įplaukų, o tai du kartus daugiau, negu numatyta Seimo patvirtintame biudžeto įstatyme. „Faktiškai vyriausybė užsienio pasiskolinti pinigų netgi daugiau, negu iš viso yra litų Lietuvos bankuose“.

Kalbėdamas apie vyriausybės ketinimus stabilizuoti bankus, Seimo narys pažymėjo, kad nepateikiama jokių konkrečių priemonių, kaip tai padaryti — pasirinktas nieko neveikimo kelias. Jis taip pat supeikė priemones, kuriomis ketinama pagyvinti užsienio prekybą. „Neįsivaizduoju, kaip vietinių prekių gamybą ir jų eksportą galima iš esmės paremti vien plečiant sertifikavimą ir metrologiją“ (t.y. valdišką jų kontrolę — Red.), pareiškė Vagnorius.

Jis nesutiko ir su patikimumo didinimo būdais. Pasak jo, infliacija tikimasi stabdyti ne reguliuojant pinigų kiekį ar kitais klasikiniiais būdais, bet „atimant iš gyventojų pajamas ir stabdant imonių veiklą“.

Šalies biudžeto vykdymo šiais metais duomenis G. Vagnorius pavadino „ūkio laidojimo politikos išdava“. O tie duomenys tokie: Sausio mėnesio biudžetas gavo 340 milijonų litų, o vasario mėnesį — tik 290 milijonų.

Pagal planą biudžetas kiekvieną mėnesį turi gauti apie 400 milijonų litų pajamų, o parduant valstybės vertybinius popierius (bonus) biudžetas kas mėnesį papildomas dar turi gauti apie 54 milijonų litų. Tačiau, Vagnorius duomenimis, vasario mėnesį iš valstybės vertybinių popierių pardavimo ne tik negauta numatytų papildomų pajamų, bet netgi teko paimti 71

milijoną litų iš biudžeto, dengiant anksčiau išleistas valstybės paskolas laktūs. Todėl vasario mėnesį biudžetas galėjo padengti tik pusę numatytų išlaidų.

„Ekonomijos slopinimo ir gyvenimo iš skolų politika priėjo liepto galą. Skolintis pradėta taip stipriai, vidaus skola didinama taip beatodairiškai, kad skolas turės ta pati vyriausybė, ta pati Seimo dauguma, nors daug kas galvojo, kad tas skolas turės išmokėti kitos vyriausybės, kitas Seimas“, padarė išvadą G. Vagnorius. Pasak jo, tokios ūkio politikos padarinius pajus kiekvienas, laiku negaudamas pensijų, sumažintus arba nelaiku išmokėtus atlyginimus.

Konservatorių valdybos pirmininkas taip pat pranešė, kad šį savaitgalį vyksiančiame Tėvynės Sąjungos suvažiavime numatyta pristatyti konkrečias ilgalaikes programas, kuriose numatoma kaip konkrečiai bus galima sustabdyti Lietuvos ekonomijos laidojimo politiką, ją pakeičiant ekonomijos skatinimo ir žmonių gerovės didinimo politika, t.y., pertvarkant makroekonominę politiką.

Prezidento pasiūlytą įstatymo projektą, kuriame siūloma nekeisti lito ir dolerio santykio iki 1998 m. pabaigos, G. Vagnorius pavadino siekimu apgauti ir gyventojus, ir tuos investuotojus, kurie Lietuvos vyriausybei skolina pinigų. „Šituo keistu dekretu prezidentas faktiškai siūlo toliau nuvertinti litą ir palaikyti aukštesnę infliaciją. Litas yra stabilus tik tada, kai kainos litais nesikeičia“, priminė G. Vagnorius. Jis taip pat pažymėjo, kad prezidentas apgaudinėja žmones garantuodamas nuostolių padengimą, nes lito perkamoji galia mažėja nuolat. „Niekas negali garantuoti nuostolių padengimo, kadangi valstybė tam lėšų neturi“, pabrėžė Gediminas Vagnorius.

Septintoji vyriausybė nekeičia ankstesnės vyriausybės kurso

Vilnius, kovo 5 d. (AGEP) — Septintoji Lietuvos vyriausybė, vadovaujama premjero Mindaugo Stankevičiaus, pateikė Seimui tvirtinti savo programą, iš esmės nekeisdama pagrindinių ankstesniosios vyriausybės nuostatų. Vyriausybės programoje, kuri bus pateikta svarstyti trečiadienį neeiliniam Seimo posėdyje, kaip svarbiausieji ekonominės politikos uždaviniai pažymimi lito stabilizavimas, tolesnis infliacijos stabdymas, bankų sistemos stabilizavimas ir stiprinimas, griežta pinigų reguliavimo politika, investicinių procesų skatinimas, privataus sektoriaus plėtra bei socialinės apsaugos sistemos tobulinimas.

Vyriausybė nurodo palaikysianti Lietuvos Banko vykdomą monetarinę politiką, pagrįstą Lito patikimumo įstatymo nustatytais principais, ir fiksuotą lito ir JAV dolerio santykį 4:1.

Programoje pažymima būtinybė neatidėliojant pradėti atnaujinti privatizavimo etapą. Pirmiausia numatoma baigti rengti tam būtinus poįstatyminius aktus, patvirtinti šiemet privatizuo-

Vasario 16 d., švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės šventę, Kaune, Karo muziejaus sodyboje, per Vyčio kryžiaus ir Vytauto Didžiojo vėliavų pakėlimo ceremoniją skambėjo Lietuvos himnas, Laisvės varpų dūžiai ir bokšto varpų melodijos. Pabūklų salvėmis salutuotas Nežinomojo kareivio kapas ir prie jo bei Laisvės paminklo padėta gėlių. Po to, grojant kariniam orkestrui, prezidentas Algirdas Brazauskas ir krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius (antrasis iš kairės) priėmė šventinę rikiuotę.

Nuotr. E. Katino „Kauno dienoje“

Prezidentas siūlo stabilų litą išlaikyti dar trejus metus

Vilnius, kovo 5 d. (AGEP) — Prezidentas Algirdas Brazauskas antradienį pasirašė dekretą, kuriuo siūlo Seimui papildyti Lito patikimumo įstatymą. Siūloma įtvirtinti nuostatą, kad valstybė garantuoja oficialų lito kurso stabilumą ne vėliau kaip iki 1998 metų gruodžio 31 dienos. Taip pat prezidentas siūlo išlaikyti lito kursą, kad jei per tą laikotarpį valstybė pakeistų oficialų lito kursą, ji dengtų dėl šio veiksmo patirtus nuostolius. Tokio įstatymo projektą siūloma svarstyti ypatingos skubos tvarka.

Seimo Biudžeto ir finansų komitetas siūlė stabilų lito kursą išlaikyti iki 2000 metų, tačiau prezidentas mano, jog realesnė data yra 1998 metų pabaiga.

Prezidento patarėjas Algimantas Jasinskas, kalbėdamasis su žurnalistu sakė, jog 1998 m. pabaiga pasirinkta kaip „labai reali data, kurią

įmanoma matyti ir jausti“. Antrasis motyvas yra prezidento kadencijos pabaiga 1998 m. vasario mėnesį. Pasak Jasinsko, jei Algirdas Brazauskas bus perrinktas antrai kadencijai, jis greičiausiai prašys šį terminą pratęsti.

Pirmą kartą apie iniciatyvą garantuoti pastovų lito kursą artimiausius trejus metus prezidentas pranešė vasario 26 d., kalbėdamas per Lietuvos radiją.

Prezidentas nesiūlo keisti lito ir JAV dolerio santykio, vadina si, jis liks 4:1. Tačiau lieka galioti įstatymo nuostata, jog vyriausybė ir Lietuvos Bankas gali keisti bazinę valiutą ir oficialų lito kursą.

Septintoji vyriausybė sieks palaikyti fiksuotą lito ir JAV dolerio santykį 4:1, rašoma vyriausybės programoje, kurią trečiadienį pradeda svarstyti Seimas.

Ekonomistai ir pramonininkai prezidento iniciatyvą vertina kaip garantą užsienio vartiniams. Tačiau pramonininkai

pasisako už palankesni jiems lito kursą, pavyzdžiui 5:1 ar 6:1. Dabartinis lito kursas labai nepalankus eksportuotojams ir iš esmės skatina tik prekių importą bei daro Lietuvą labai priklausomą nuo užsienio paskolų, teigia finansų ekspertai.

Vis dėlto manoma, kad taip papildytas lito patikimumo įstatymas nuramins tuos, kurie nerimauja dėl galimo lito vertės sumažinimo.

Lito patikimumo įstatymo iniciatorius, buvęs premjeras Adolfas Šleževičius ne kartą yra pareiškęs, kad negalima lito vertės sumažinti ir kad tokio sprendimo pasekmės gultų pirmiausia ant žmonių pečių.

Pakeitus lito ir dolerio santykį, tarkim, į 5 su 1, bankuose pinigų laikantys gyventojai prarastų apie 450 milijonų litų, kalbėjo A. Šleževičius vienoje spaudos konferencijoje. Be to, tuomet laimėtų įvairūs bankų ir kitų finansų institucijų skolininkai — jų skolos dydis sumažėtų 25 procentais.

Lito patikimumo įstatymas galioja jau beveik dvejus metus — nuo 1994 m. balandžio 1 dienos. Tiek pat laiko litas susietas su JAV doleriu santykiu 4:1.

Pasiūlyti du kandidatai į Konstitucinio teismo teisėjus

Vilnius, kovo 4 d. (AGEP) — Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas pasiūlė kandidatų į Konstitucinio teismo teisėjus skirti Seimo narį, konservatorių Egidijų Jarašiūną. Jis tai pranešė pirmadienį spaudos konferencijoje. Kandidatų į Konstitucinio teismo teisėjus pristatymas numatytas kovo 6 d. įvyksiančiame neeiliniam parlamento posėdyje.

Kandidatą taip pat jau pasirinko Aukščiausiojo Teismo pirmininkas Pranas Kūris, pasiūlęs teisėju skirti teisingumo ministrą Joną Prapiestį. Pasak Č. Juršėno, trečiąjį kandidatą pirmadienį turėtų paskelbti ir prezidentas Algirdas Brazauskas.

Pagal Konstituciją, Konstitucinio teismo teisėjų devyneriems metams skiria Seimas. Tačiau pirmą kartą formuojant Konstitucinį teismą 1993 metais, trys iš devynių teisėjų buvo paskirti trejiems, o trys — šešeriems metams.

Trejiems metams buvo paskirti teisėjai Stasys Šedbaras, Algirdas Gailiūnas ir Stasys Staciokas. Pirmojo įgaliojimai baigiasi kovo 16 d., o kitų — kovo 18-ąją. Iki to laiko Seimas turi paskirti tris naujus teisėjus.

Abu pasiūlytuosius kandidatus Česlovas Juršėnas įvertino kaip labai patyrusius teisininkus, kuriuos Lietuvos teisinė reforma. Seimo pirmininkas pažymėjo dar 1993 m. siūlęs Egidijų Jarašiūnui tapti Konstitucinio teismo teisėju.

Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis kitoje spaudos konferencijoje neatmetė galimybės, kad siūlydamas E. Jarašiūną, Juršėnas galbūt „turi politinių apskaičiavimų“. Landsbergis pabrėžė labai teigiamai vertinąs Egidijų Jarašiūną, kurio išėjimas iš Seimo būtų nuostolis tiek rengiant įstatymus, tiek „kaunantis Konstituciniam teismui“.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Lietuvos ir Lenkijos prezidentai patvirtina bendrą kryptį Europos link

Vilnius, kovo 5 d. (AGEP) — Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski pabrėžė Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo būtinybę, abiem šalims integruojantis į Europos Sąjungą ir NATO. Tai prezidentas pasakė Vilniuje, pasibaigus dvišalių dokumentų pasirašymo ceremonijai. Lietuvos ir Lenkijos prezidentai Algirdas Brazauskas ir A. Kwasniewskis antradienį pasirašė Deklaraciją dėl Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimo stiprinimo.

Užsienio reikalų ministrai Povilas Gylys ir Dariusz Rosati pasirašė Lietuvos ir Lenkijos sutartį dėl bendros valstybinės sienos, su ja susijusių teisinių santykių, taip pat dėl bendradarbiavimo ir abipusės pagalbos šioje srityje. Šią sutartį dar turės ratifikuoti abiejų šalių parlamentai. Ministrai taip pat pasirašė žinybinį ministerijų bendradarbiavimo protokolą.

Gynybos ministrai Linas Linkevičius ir Stanisław Dobrzański pasirašė susitarimą dėl Lietuvos ir Lenkijos karinių lė-

tvų skrydžių abiejų valstybių oro erdvėje.

Pasirašę Deklaraciją ir stebėdami kitų sutarčių pasirašymą, Lietuvos ir Lenkijos vadovai gyvai ir labai draugiškai šnekučiavosi dviese.

„Džiaugiuosi, kad pasirašėme naujų dokumentų, kurie prisidėjo prie 50 jau pasirašytųjų susitarimų sąrašo“, vėliau pasakė prezidentas A. Brazauskas. Jis taip pat pastebėjo, kad, nors būdamas draugiškomis valstybėmis, Lietuva ir Lenkija tik dabar pasirašė sutartį dėl sienų. Šią sutartį abiejų šalių derybininkai parašė Vilniuje tik sekmadienio naktį, nors principiniai susitarimai dėl jos buvo pasiekti abiejų šalių užsienio reikalų ministrams susitikus Briuselyje vasario pabaigoje.

Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski išreiškė viltį, kad abiejų šalių siena ne skirs, o jungs kaimynines valstybes. Jis pabrėžė, kad tokia siena yra svarbi ir visai besivienijančiai Europai.

Jelcinas susirūpinęs Estijos ortodoksų reikalu

Talinas, kovo 5 d. (BNS) — Rusijos prezidentas Boris Jelcin vasario 29 d. pasiuntė laišką Estijos prezidentui Lennart Meri, kuriame išreiškia susirūpinimą dėl padėties su Estijos Ortodoksų bažnyčia. Prezidentas Meri užtikrina Rusijos ambasadoriui Aleksandr Trofimov, kuris perdavė B. Jelcino laišką, kad Estijoje visoms tikyboms yra lygios teisės pagal Estijos Konstituciją, praneša Estijos Prezidento spaudos tarnyba.

L. Meri paaiškino ambasadoriui Trofimov, kad ginčai tarp abiejų bažnyčių deja buvo paskleista vienašališka informacija. Abejos pusės tikintieji nuširdžiai apgailestavo, kad Maskvos patriarchatui nepavyko pasiekti sutarimo su Konstantinopolio patriarchatu. „Visiškai nepagrįsti kai kurių žurnalistų teiginiai, esą Maskvos patriarchatui pavaldžios bendruomenės dabar netenka vienos progos laikyti pamaldas“, tvirtino prez. Meri. „Tokie paniką skleidžiantys viduramžių primenantys svaigiojimai neturi jokio pagrindo“, jis sakė. Prezidentas pareiškė, kad visos bažnyčios, cerkvės, mečetės ir sinagogos bus atviros visiems jų tikintiesiems.

Estija dabar leidžia įstatymus, kuriais yra atkuriamos nuosavybės teisės, galiojusios Estijoje iki 1940 metų, kai Raudonoji Armija okupavo šalį. Bet šie įstatymai neapribos tikinčiųjų

Klaipėda pritemdyta taupumo sumetimais

Klaipėda, kovo 4 d. (AGEP) — Nuo kovo 1 d. Klaipėdos gatvių apšvietimas sumažintas trečdaliu. Klaipėdos mero Silverijaus Šukio potvarkiu, iš gatvių ir gyvenamųjų kvartalų apšvietimo tinklo išjungta viena fazė — nebedega viena iš trijų lempų.

Manoma, jog tai leis per mėnesį sutaupyti iki 30,000 litų ir šias lėšas panaudoti kitoms miesto tvarkymo reikmėms, pranešė Klaipėdos savivaldybė.

KALENDORIUS

Kovo 7 d.: Šv. Perpetua ir Felicitas, kankinės (mirė apie 203 m.); Rimtautas, Vaidilutė. 1905 m. gimė dainininkė Antanina Dambrauskaitė. 1995 m. kovo 7 d. mirė poetas Leonardas Žitkevičius.

Kovo 8 d.: Šv. Jonas Dievo, vienuolis (1495-1550 Ispanijoje); Beata, Kovas, Vaižgantas, Gaudvilė. Tarptautinė Moters diena.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

SVEIKINAM
MUZ. STASI SLIŽI

Lietuvos Muzikos akademijos dirigavimo katedros asistentas Rolandas Aidukas, neseniai St. Sliziui atsiųstame laiške rašo: „Gerb. maestro S. Sliziui — prof. R. Kasponis perdavė man Jūsų atsiųstą giesmyną, 'Viešpatie, išklausyk' kasetes su Jūsų grojamais vargoniniais kūrinių, giedamomis giesmėmis. Šias kasetes klausė choro dirigavimo katedros IV k. studentai, kurie lanko paskaitas pagal specialią programą bažnyčios choro specializacijai įgyti. Jūsų siųsta medžiaga yra labai svarbi ir reikalinga. Didelį įspūdį studentams paliko tai, kad Jūs esate ne tik vargonininkas, choro vedėjas, pedagogas, bet ir parapijos Liturginės komisijos pirmininkas. To pas mus Lietuvoje kol kas nėra.“

Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčios vaikų choro 'Lyra' vyresnieji giesmininkai vėl pageidavo, kad prieš Mišias giedotumėte Jūsų giesmę 'Štai ateinam prie altoriaus'. Ji choristams labai patinka, todėl mes ją vėl prisiminėm ir atliekame. Vėlykoms tikimės išmokyti 'Kristus prisikėlė'.

Mes, Šv. Antano parapijos nariai, sveikiname mūsų parapijos vargonininką maestro Stasi Slizių dėl jo kūrybinių pasiekimų ir linkime Jam dar daug metų puošti mūsų renginius savo muzika ir daina.

CEPELINŲ PIETŲS

Šv. Antano parapijos moterys, vadovaujant šeimininkei Pranciškai Televičienei, sekmadienį, kovo 17 d., nuo 9-10:30 val. r. šv. Mišių parapijos salėje ruošia cepelinų pietus. Švęsime šv. Juozapo šventę ir prisiminime mūsų parapijai priklausančius Juozus. Visi kviečiami atsilankyti, o taip pat pasikviesti ir savo draugus. Dalyvavimu paremsite parapiją ir smagiai praleisite popietę draugų tarpe.

SV. ANTANO PARAPIJOS
REKOLEKCIJOS

Rekolekcijos Šv. Antano parapijoje vyks š.m. kovo 15-17 d. Jas praves kun. Vytautas Vaičiūnas, STD, Vytauto Didžiojo, universiteto Teologijos-filosofijos fakulteto dekanas, Kauno kunigų seminarijos profesorius, gabus ir žymus kalbėtojas. Visi kviečiami dalyvauti ir pasinaudoti dvasiniu patarnavimu ruošiantis Kristaus Prisikėlimo šventei.

Regina Juškaitė

DALYVAUKIME
PIRMINUOSE
RINKIMUOSE

Kovo 19 d. Michigan valstijoje vyks Respublikonų partijos kandidatų prezidentūrai pirminiai rinkimai, kurių metu bus nustatytas delegatų skaičius, kuris atstovaus Michigan valstijos remiamiesiems kandidatams šią vasarą San Diego vyksiančiame visuotiniame suvažiavime. Michigan valstijos gubernatorius, vokiečių kilmės katalikas John Engler, šiais metais yra respublikonų gubernatorių pirmininkas. Būdamas šiose pareigose pirmiūose rinkimuose jis turi laikytis neutralumo.

Dauguma Respublikonų partijos vadovų ir veikėjų rėmė JAV Senato vadovą Robert Dole kandidatūrą. Michigan valstijoje lietuvių kilmės respublikonų partijos 4-tas vicepirm. Jonas Urbonas, Amerikos Lietuvių Michigan Respublikonų sąjunga nariai: Marytė Petrulienė, Vytautas Petrulis ir Algis Zaprackas remia senatoriaus Robert Dole kandidatūrą ir ragina visus lietuvius dalyvauti pirmiūose rinkimuose š.m. kovo 19 d.

Sen. R. Dole 1976 m. buvo prez. Gerry Ford viceprezidentinis kandidatas. 1977 m. vykusioje Pabaltiečių teisių demonstracijoje Washington, jis buvo pagrindinis kalbėtojas. Demonstracijai vadovavo Viktoras Nakas ir JAV Kongreso atstovas Jim Blanchard.

DETROITO SKAUTŲ
KAZIUKO MUGĖ

Detroito „Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntu skautų, čiu 39-jų Kaziuko mugė š.m. kovo 3 d. sulaukė daugiau negu 600 lankytojų. Mugė atidarė „Gabijos“ tuntu tuntininkė Gailė Dėdinienė ir „Baltijos“ tuntu tuntininkas Paulius Jankus. Teveliai vadovavo virtuvei ir valgyklai, kurioje buvo galima pasivaikinti gardžiais lietuviškais patiekalais. Skautai ir skautės turėjo pagaminę gražių rankdarbių pardavimui, o skautininkės — puikių kepsnių ir pyragų stalą. Laimės šulinys, kaip visada, pritraukė nemažai lankytojų.

Šiais metais dėl nesveikatos negalint dalyvauti skautininkui Česlovui Anužui, sesės ir broliai pasirašė ir nusiuntė jam sveikatos linkėjimų kortelę. „Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntu vadovybė dėkoja mugės dalyviams ir visiems joje atsilankiusiems.

Vytautas ir Emilija Kutka vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktuvių šventėje. Iš k. sėdi sukaktuvinkai Emilija ir Vytautas Kutka ir Sv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. Stovi — sūnus Mindaugas ir marta Sheila, sūnus Vytautas ir marta Caroline Kutka, žentas Wayne ir duklė Birutė Gillis.

Nuotr. J. Urbono

GRAŽIAI PAMINĖTA
KUTKŲ 50 METŲ VEDYBŲ
SUKAKTIS

Vytautas ir Emilija Kutka sekmadienį, kovo 3 d., Sv. Antano parapijos bažnyčioje pakartojo savo vedybinius pažadus, kuriuos pirmą kartą pareiškė 1946 m. kovo 4 d. Ansbacho, Vokietijoje, karo pabėgėlių stovykloje.

Po Mišių buvo Kutkų vedybų 50 metų sukaktuvių pokylis, kuriam vadovavo Stefanija Kaunelienė. Maldą sukalbėjo Sv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas. S. Kaunelienė dalyvius, kurių šiame pokilyje buvo daugiau negu 100, supažindino su sukaktuvių Vasario 16-tą ir Kovo 11-tą ninku nueitu gyvenimo keliu ir pasiekimais. Sv. Antano parapijos choras, ramovėnai ir žurnalistai iškėlė Kutkams įamintą sukaktuvių progą rašyti, o kun. Alfonsas Babonas, kuris kartu su Emilija lankė tą pačią gimnaziją Raseiniuose, iškėlė jo ir Ados Poderienės išrūpintą Sv. Tėvo apaštališką palaiminimą rašyti. Sukaktuvių rinkimams sveikino: LB vardu — Jonas Urbonas, Sv. Antano parapijos — Algis Zaprackas ir Lietuvių fondo — Vytautas Petrulis, kuris ta progą iškėlė mokytojai Marijai Jančiūkauskienei Lietuvių fondo „Žiburio“ lituanistinei mokyklai nusiuntė sveikatos linkėjimų kortelę. Skautai ir skautės turėjo pagaminę gražių rankdarbių pardavimui, o skautininkės — puikių kepsnių ir pyragų stalą. Laimės šulinys, kaip visada, pritraukė nemažai lankytojų.

Savo ir žmonos vardu padėkos žodį tarė Vytautas Kutka.

Pokilyje dalyvavo ir visi Kutkų šeimos nariai: Mindaugas ir Sheila Kutka iš Californijos, Birutė ir Wayne Gillis iš Ann Arbor, Vytautas ir Carol Kutka iš Windsor, Ontario, ir bro-

lienė Emilija Valantinienė iš
Cikagos.

Vytautui ir Emilijai Kutkams linkime dar daug sveikų ir darybinių metų ir dar ne vieną sukaktį laimingai švesti.

Im

GRAND RAPIDS, MI
PUIKUS KONCERTAS

Kiekvienais metais LB Grand Rapids apylinkės pirm. Gražina Kamantiene ir jos valdyba su ruošia labai kultūringus ir įspūdingus Lietuvos Nepriklausomybės šventių minėjimus. Jau šešeri metai kartu minime Vasario 16-tą ir Kovo 11-tą šventę. Šiais metais keli šimtai lietuvių ir amerikiečių susirinko sekmadienį, vasario 25 d., į Sv. Petro ir Povilo bažnyčią pasimelsti bei prisiminti žuvusių ar mirusių už Lietuvą, padėkoti už Nepriklausomybę ir prašyti Dievo, upatingos pagalbos šiandieninei vargstančiai Lietuvai, kurią prieš pusmetį lankė mūsų klebonas, Dennis Morris choras, atvažiuojantis iš Čikagos su vadovu Darius Polikaitis. Choras giedojo neseniai Lietuvoje gautą gražią giesmę „Mūsų Credo“. Amerikos vėliava nešė čia gimes LB valdybos vicepirm. Petras Treška (tik prieš mėnesį aplankęs žiemos sušaldytą Lietuvą). Lietuvos vėliava nešė iš Vilniaus atvykęs jaunas svečias Daugas Gruodis. Juos lydėjo Juozas ir Ann Ugianskij ir dr. Beniaus ir Moly Kušlikų vaikai. Maldas skaitė valdybos išdinininkas Juozas Lukas, Mišioms patarnavo Kušlikų jaunesnis sūnus. Po lietuviškų Mišių visi rinkosi į gražiai papuoštą parapijos mokyklos salę, kur scenos fona išspūdingai dengė apie šimtas pakabintų tautinių juostų, buvo gėlės, o pačioje salėje buvo papuošti ilgi stalai. Salę ruošė ir puošė visa šeštadienio vakarą LB apylinkės valdyba, kuriai padėjo Barbora Lukienė, Daugas Gruodis, Jonas Treška, Andriukas Lukas. Atvykusių svečių laukė valdybos ir daugelio šventės dalyvių iš anksto sunėsti skanumynai ir kava. Buvo atvažiuojusių iš už šimto mylių kartu švesti. Salės šone ant stalų buvo išdėstytos JAV LB Švietimo tarybos pirmininkės Reginos Kučienės gautos lietuviškos spalvotos knygos, vadovėliai, žodynai, kuriuos buvo galima užsisakyti. Taip pat buvo platinamas „Pasaulio lietuvis“ ir „Bridges“. Kas norėjo, galėjo įsigyti lietuviškų ženklelių, keramikos darbelių ir spaudos. Prie stalų darbavosi

Petras Treška ir Daugas
Gruodis.

Po užkandžių minėjimą atidarė ir kelių minučių žodį lietuviškai bei angliskai apie šventę pasakė Gražina Kamantiene. Lietuviškų Mišių chorui ir publikai pagiedojus himnus, invokaciją kalbėjo klebonas Dennis Morrow. Prezidento Clinton sveikinimą perskaitė Jonas Treška, Jr., o Michigan valstijos gubernatoriaus Engler specialia Vasario 16 proklamacija skaitė Petras Treška.

Padėkojusi klebonui, chorui, visiems talkininkams, šventės dalyviams, juostas paskolintiems (kai kurias paskolino tautodailės menininkė Ursulė Astriene) ir vaišių šeimininkams (Kathy Astras, Peggy Bludnikas, Nijolei Girginatei-Mahaney, dr. Benius Kušlikas) — už visų talką, pirm. Kamantiene supažindino su koncerto programos atlikėjais. Tai buvo lietuvių meno ansamblio „Dainavos“ kamerinis choras (Austrija) Jasaitė-Petry, Viktoras Kelmelis, Ramutė Kemežaitė-Kazlauskienė, Aras Norvilas, Audrius Polikaitis, Lidija Polikaitienė, Marius Polikaitis, Rimma Polikaitytė, Tadas Strėpus, Krista Šilimaitytė, Kastytis Šolūnas, Marius Tijiūnėlis, Julija Valaitytė-Deuschle ir vadovas Darius Polikaitis. Paminėjo, kad „Dainavos“ neseniai šventė aukštinę veiklos sukaktį, kad jaunas, populiarus vadovas muz. Darius Polikaitis gavo JAV LB kultūrinę premiją, labai sėkmingai dirigavo chorą per Pasaulio lietuvių dainų šventę Lietuvoje ir kitomis progomis, dėkojo už jų atvažiavimą pas mus. Dar paminėjo, kad choro narė Ramutė Kemežaitė ir jos vyras Kazlauskas tą dieną šventę savo vedybinio gyvenimo sukaktį.

Dainaviečiai atliko labai aukštą lygio, malonų ir išspūdingą koncertą. Jo metu, o ypač pabaigoje, vyresnieji klausytojai susigraudinę sakė, kad jie išgyveno savo jaunystės prisiminimus, girdėdami tuos jaunus, draugiškus ir malonius lietuvius, taip gražiai dainuojančius. Dainaviečiai atsivėrė išspūdingas programas su lietuviškais ir angliskais paaiškinimais, nes salės klausytojų dauguma buvo angliskai kalbančiai. Pirmoje dalyje gražiai skambėjo „Tu vyšnele“, „Aik, azeli, undenia“, „Aviža praše“, „Ant kalno karklai“, ir „Augo kieme klevelis“. Po trumpos pertraukos: „Aš pasėjau linelį“, „Žiema bėga“, „Žemaičių plentas“, „Aras“ ir „Kur bėga Šešupė“. Daugelis gal prisimena, kai mokykloje muzikos mokytojai aiškino, kad žmogaus balso stygos yra panašios į gerai skambančio smulko stygas. Tą patvirtino Darius Polikaitis vedamas choras savo gyvu pavyzdžiu, nes dainuo-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesuntiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užsimejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorius Danutė Bindokienė

Administratorius Pijus Stončius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos priklauso nuo trukmės, gausios prašymų, nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nesužadotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

jančio jaunimo balsai skambėjo maloniai, švelniai, tyrai, ryškiai, atrodė, kad daina tapo muzika. Tai buvo ypač geras koncertas. Sustojusi ir smarkiai plojanti publika išspras kamerinį chorą dar daugiau padainuoti.

Programos pabaigoje Gražina Kamantiene padėjo Dariui Polikaitiui ir kameriniam chorui, už puikų koncertą, o valdybos vicepirmininkai Vytautas Jonaitis ir Vytautas Kamantas su Ugianskij dukromis ir Andriuko Luko pagalba iškėlė vadovui Dariui Polikaitiui ir visiems kamerinio choro nariams dovanas su valdybos pirmininkės padėkos laiškais. Minėjimas ir koncertas išspūdingai baigėsi, kai visa salė sustojo, o Darius Polikaitis vadovavo „Lietuva brangi“ giesmei. Visi išsiskyrė labai pakilia švenčių nuotaika.

G.R.K.

KELTAI PLAUKIOS
KIEKVIENĄ DIENĄ

Lietuvos jūrų laivininkystė išsiųdė dar vieną keleivinį keltą. Prieš 16 metų Prancūzijoje pastatytas laivas pavadintas „Palanga“. Keltas gali gabenti 80 treilerių, 40 lengvųjų automobilių ir 90 keleivių. Jiems skirtos dvivietės ir trivietės kajutės, kelte yra baras, restoranas, Balandžio mėnesį „Palanga“ pradės plaukioti į Kyli.

Nors keltas statytas senokai, 1995 m. jis buvo iš esmės atnaujintas, pakeistos kai kurios detalės, mechanizmai. Pagal tarptautinių konvencijų reikalavimus atnaujintas laivas galės ne mažiau kaip dešimt metų saugiai plaukioti keleivius ir transporto priemones.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-436-6622
4149 W. 63rd St.
312-736-7709

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v. p. p. 7 v. antr. 12:30-3 v. p. p.
trečią 12:30-4 v. p. p.
penkt. ir šešt. 9 v. 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6989 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
ISSIPLETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINE CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St. Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto
diplomu, lietuviams sutarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absolučiai punktualiai. **Susitarimui**
(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-776-2880
Namų tel. 708-448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Detroito skautijos Kaziuko mugėje išsiriakavę „Baltijos“ tuntu vilkiukai laukia jų metinės šventės atvykstančių svečių.

ŽODŽIAI PAMOKO – PAVYZDŽIAI PATRAUKIA

JONAS DAUGĖLA

1990 m. kovo 11 d. Lietuvos valstybinė nepriklausomybė ir vėl buvo atstatyta demokratiniais pagrindais. Demokratinė santvarka gali išsilaikyti tik tada, kai tautos dauguma gyvai seka ir dalyvauja politinėje veikloje. Tad mums yra sunkiai suprantamas ar pateisinamas mūsų tautos abejingumas politinei veiklai bei apskritai politikai.

Šiandien Lietuvoje politinių partijų tikrai netrūksta. Tačiau šių partijų narių skaičius yra apgailėtina mažas. Gal tai ir yra dėl to, kad jų per daug. Tačiau iš esmės nėra jau taip svarbu, kad ir partijų sąrašus būtų įrašytos minios žmonių ir visi piliečiai turėtų kurios nors partijos nario kortelę. Sąrašai ir kortelės dar toli gražu neludija tautos politinės dinamikos. Daug svarbiau, kad rinkimų dieną galimai daugiau piliečių ateitų į rinkimines būstines ir balsuotų.

Pirmojo Seimo rinkimuose dalyvavo 75% visų turinčių teisę balsuoti, o prezidento 78%. Tačiau, kai netrukus Kaishidorių rajono lietuviams reikėjo išrinkti savo atstovą į Seimą, net per tris kartus nebuvo imanoma į rinkimines būstines sutraukti bent 50% balsuotojų, tad rinkimai neįvyko. O taip pat ir savivaldybių rinkimuose dalyvavo vos 49% balsuotojų.

Jau artinasi ir antrieji Seimo rinkimai. Jeigu jie vyktų rytoj, visos viešosios nuomonės tyrinėjimo organizacijos spėja (iš kur lietuviams ištraukė tą mūsų kalbos taršalą „prognozuoja“?), kad rinkimuose dalyvautų ne daugiau, kaip 50% piliečių.

Laisvi rinkimai ir balsavimo teisė yra pagrindiniai demokratijos ramsčiai. Tad toks mūsų piliečių abejingumas rinkimams yra niekas kitas, kaip tik naujai sukurto demokratijos paniekimas.

Visi dar labai gerai prisimename ir didžiulį, kad 1920 m., renkant Steigiamajį seimą, balsavo per 90% visų turinčių teisę balsuoti piliečių. Prisimename ir pakilią nuotaiką, kuri vyravo tą dieną visoje Lietuvoje. Kaimo žmonės arkliais vežimais būriais važiuo į rinkimų būstines. Vežimuose plevėsavo mūsų trispalvės, o žmonės dainavo patriotines dainas. Jie pakilia nuotaika važiuo „rinkti valdžios“.

Komunistai sutrupė į purvą tą mūsų piliečių prigimtą teisę. Penkis dešimtmečius tautai teko laukti, iki vėl buvo atstatyta nepriklausomybė ir piliečiams buvo sugrąžintos jų pilietinės teisės. Ir vėl mūsų žmonės gali laisvais rinkimais

išrinkti tautos atstovus, patikėti jiems savo valstybinio gyvenimo vairo. Tad nuostabu, kodėl dabar mūsų žmonės nebenori šiomis prigimtomis pilietinėmis teisėmis pasinaudoti ir viešai pareikšti savo politinę valią?

Šiuo atveju turbūt didelę dalį kaltės turėtų prisiminti ir patys išrinktieji. Kiekvienas Seimo narys, o jų yra 141, gauna atlyginimo 1,959 Lt. per mėnesį. Komitetų ir frakcijų pirmininkai – 3,265 Lt. Vicepirmininkai – 2,938 Lt. Seimo pirmininko mėnesinė alga – 4,571 Lt. Visi jie dar prie algos kas mėnesį gauna 653 Lt. smulkios išlaidoms apmokėti. Už tuos pinigų jie neturi atsisakytų ir taip pat yra atleidžiami nuo bet kokių valstybinių mokesčių. („Lietuvos aidas“, Nr. 25).

Palyginus šiuos Seimo narių atlyginimus su bankrutuojančių bankų valdytojų algomis ir visais jų galimybėmis sau ir savo artimiesiems pasigrobtį, jie nebūtų jau taip dideli. Tačiau palyginus juos su eilinio tarnautojo ar darbininko atlyginimu, jie yra pakankamai gausūs. O ką jau bekalbėti apie pensininkus.

Vilniuje yra pastatytas „Seimo viešbutis“. Šiame pastate įrengti patogūs butai, apstatyti baldais (saldytuvai, TV, telefonai ir kt.) ir iškloti brangiais kilimais. Seimo nariai tuose butuose nemokamai gyvena, o ir tuose išlaikymo išlaidos apmokamos iš valstybės iždo. Kiekvienas Seimo narys gali pasisamdyti sau padėjėją, kuriam taip pat atlyginimas mokamas iš iždo. O, be to, dar tautos atstovai kiekvienas gauna valdišką automobilį, gali naudoti, kiek tik nori naftos. Automobiliams pataisyti ir patvarkyti yra įrengta valdiška dirbtuvė.

Netenka abejoti, kad tautos atstovai už savo atsakingą darbą turi būti pakankamai atlyginami. Tačiau rinkėjai turi teisę reikalauti, kad tie išrinktieji sąžiningai ir gerai atliktų savo pareigas, kurios jiems laisvais rinkimais balsuotojų daugumos valia buvo patikėtos.

Lietuvos spauda duoda palyginamą gan daug žinių apie Seimo posėdžius ir priimtus įstatymus. Taip pat dažnai skelbiami ir balsavimo duomenys. Tačiau sudėjus „už“, „prieš“ ir „susilaikė“ balsus, labai retai iš 141 Seimo nario susidaro šimtinė. Tad kur gi kiti? Veik visi įstatymai yra priimami ne visiškai, bet tik posėdyje dalyvavusių Seimo narių, dauguma.

Kiekvieno Seimo nario parei-

gos yra tarnyba tautai. Visi, kurie esame ką nors dirbę, labai gerai žinome, kad už praleistas darbo dienas sulaikomas atlyginimas. O jeigu tarnautojas pradeda dažnai apleisti darbą, tai jis yra pašalinamas. Panašios taisyklės turėtų būti taikomos ir mūsų Seimo nariams.

O, be to, mūsų Seimo nariai yra užsikrėtę „turistiniais“ palinkimais. Jie labai mėgsta dažnas keliones į svečias šalis, ypač noriai svečiuojasi Amerikoje.

Neseniai Seime buvo sprendžiamas ministro pirmininko nušalinimo klausimas. Be abejo, tai buvo išimtinai svarbus reikalas, kurio svarstyme turėtų dalyvauti visi Seimo nariai. Vienas mažumos vadovas vos vos suskubo iš Čikagos sugrįžti laiku ir balsuoti. O kitas, vos tik ketvirtadienį atidavęs savo balsą, penktadienio vakarą jau gėrėjosi Floridos šiluma.

Balsuojant pasitikėjimo klausimą, dalyvavo apie 120 Seimo narių. Tačiau, tvirtinant naują ministrą pirmininką, jau susirinko vos 80 atstovų. Be to, dar toms dienoms Seime vyko svarbūs pasitarimai dėl naujos vyriausybės sudarymo ir pasikeitimas nuomonėmis dėl naujos vyriausybės programos.

Šiuo metu mūsų tauta išgyvena didžiulę valstybinio gyvenimo krizę. Dėl bankų bankroto užsidaro įmonės, daugelis netenka darbo ir taip pat praranda sunkiai uždirbtus indėlius. Žmonės tikisi, kad Seimas bent bandys sutvarkyti šiuos reikalus. Ypač daug vilčių dedama į demokratinio sparno atstovus. Bet jie svečiuojasi pas užsienio lietuvių ir sako jiems prakalbėję Vasario 16 bei kituose minėjimuose. Nuo tų prakalbėję Lietuvos žmonių gyvenimas nepalengvėja. Šie keliauninkai ne tik gauna visą atlyginimą už praleistas dienas, bet dar turbūt kažkas apmoka ir jų kelionių išlaidas.

Be abejo, toks Seimo narių abejingumas savo pareigoms sukelia tautoje daug nusivylimą, o tuo pačiu žmonės nusivilia ir demokratine santvarka. Eilinis lietuvis rinkimų dieną pėsčiomis eina per šaltį ir lietų į rinkiminę būstinę ir atiduoda savo balsą už kurį kandidatą ar partiją. O tas išrinktasis skubiai sėda į valdišką automobilį, prisipila nemokamai benzino ir išvažiuoja atostogų į Palangą ar Neringą. Palangoje yra įrengtas puikus namas, kuriame labai patogiai aukštėjei valdžios pareigūnai gali be jokių išlaidų patostogauti ir pasigėrėti pajūrio saule.

Šie visi reiškiniai tautoje nesukelia nuotaikų gyviau dalyvauti politinėje veikloje ir eiti į rinkimines būstines. Seimo nariai turėtų savo sąžiningu pareigų atlikimu pateisinti pa-

KVIEČIA BALŲ STUDIJŲ VASAROS INSTITUTAS

Jau trečią kartą iš eilės Amerikoje veiks Baltų studijų vasaros institutas (BALSSI). Jo programą remia net penki Amerikos universitetai: Illinois (Chicago), Indiana, Michigan, Washington (Seattle) ir Wisconsin (Madison). Paramą šiam Institutui teikia ir JAV agentūra Social Science Research Council, kuri rūpinasi rečiau dėstomų kalbų propagavimu. Agentūros Taryba net skiria keletą stipendijų tiems, kurie pasirenka studijuoti tą ar kitą Baltijos šalių kalbą.

Institutas yra keliaujančio tipo: kas dveji metai jis keičia savo vietą, persikeldamas į vieną iš ji remiančių universitetų. Programą ir lektorius organizuoja tas universitetas, kurio patalpose tuo laiku Instituto kursai vyksta.

Instituto uždavinys – padėti amerikiečiams, planuojantiems vykti į Baltijos šalis su įvairiausiomis politinėmis, ekonominėmis, kultūrinėmis, religinėmis, pedagoginėmis misijomis, ar šiaip norintiems apie tas šalis daugiau sužinoti. Studijos šiame Institute jiems suteikia būtiniausią informaciją apie Baltijos kraštų istoriją, kultūrą, papročius, o svarbiausia – pramoko juos bendrauti bent viena tų kraštų kalba.

Pernai ir užpurnai Instituto kursai vyko Washingtono universitete Seattle. Jie turėjo nelauktai didelį pasisekimą: iš visų Amerikos kampų suvažiuojo apie 70 žmonių, ypač daug jaunimo. Tai būsimieji diplomatai, verslininkai, verslo konsultantai, nemažai buvo kultūrininkų, pedagogų. Visus juos jungė noras užmegzti su Baltijos šalimis glaudesnius kontaktus, vienaip ir kitaip joms padėti. Užtat Instituto darbas vyko sklandžiai, klausytojai liko patenkinti. Buvo dėstomi lietuvių kalbos ir Baltijos šalių istorijos bei kultūros kursai. Baigusieji kalbos kursą gavo atitinkamus studijų kreditus.

Šią ir kitą vasarą Institutas veiks Illinojaus universitete Chicagoje. Jo organizavimo darbą pasiėmė PLB Lituanistikos katedra (atsakings – katedros vedėja prof. Violeta Kelertienė). Mokalas šiais metais truks nuo gegužės 28 d. iki liepos 19 d., o reikštą balsuotojų pasitikėjimą.

Užuot važinėję po tolimus kraštus, turėtų daugiau bendrauti su tauta ir daugiau laiko praleisti su mūsų kaimo žmonėmis. Tada jie galėtų būti verti tikrojo tautos atstovo vardo. Patrauklūs Seimo narių pareigūnams pavyzdžiai ir jų sąžiningas darbas daugiau negu pamokantys žodžiai ir trankios kalbos prieš rinkimus atstatytų tautoje pasitikėjimą demokratine santvarka.

programa bus gerokai platesnė. Studijuojantieji galės pasirinkti vieną iš trijų kalbų: lietuvių, latvių ar estų. Iš viso bus dėstomi šeši kursai:

1. intensyvus pirmųjų metų estų kalbos kursas (8 kreditai). Šį kursą nuo gegužės 28 iki liepos 19 dėstys Leena Kaosaar ir prof. Tiina Kirss;
2. intensyvus pirmųjų metų latvių kalbos kursas (8 kreditai). Šį kursą nuo gegužės 28 iki liepos 19 dėstys prof. Guntis Šmidchens ir asistentė;
3. intensyvus pirmųjų metų lietuvių kalbos kursas (8 kreditai). Šį kursą nuo gegužės 28 iki liepos 19 dėstys Karilė Vaitkutė ir Jūra Avižienytė;
4. Baltijos šalių kultūra (3 kreditai). Šį kursą nuo birželio 24 iki liepos 19 dėstys prof. Tiina Kirss;
5. Baltijos šalių istorija (3 kreditai). Šį kursą nuo gegužės 28 iki birželio 3 dėstys prof. Saulius Sužiedėlis;
6. Lietuva ir Lenkija: dialogo kūrimas (3 kreditai). Šį kursą nuo birželio 24 iki liepos 19 dėstys Artūras Tereškinas.

Studentai taip pat turės galimybę pasiklausti ir vizituojančių profesorių. Šiuo metu jau pakviesti prof. Rimvydas Šilbajoris, prof. Vėjas Liulevičius, prof. Hari Murk, prof. Toivo Raun, prof. Siim Sott, ir kt. Be to, bus sudaryta programa aplankyti Balzeko muziejų ir jame veikiančias parodas, Latvių muziejų, Estų namus, Lietuvių tautinių šokių šventę. Reikia manyti, kad Baltų studijų vasaros institutas šiemet suks dar didesnę sėkmę ir sukuria dar gausesnį studijuojančių būrį.

Kursų kaina: \$113 už kreditą plus \$30 vienkartinis administracinis mokestis. Smulkesnę informaciją visais mokslo ir stipendijų klausimais teikia PLB Lituanistikos katedra, Department of Slavic and Baltic Literatures (m/c 306), 1628 University Hall, 601 S. Morgan St., Chicago, IL 60607-7116. Telefonas: (312) 996-4412; e-mail: Kelertas@uicvm.uic.edu. Tuo pačiu adresu teiraukitės dėl kalbos studijų stipendijų (stipendijos kultūros ir istorijos kursams neskiriamos). O dėl registracijos dokumentų kreipkitės į Office of Continuing Education and Public Service, (m/c 165) 1033 W. Van Buren, Suite 7000 North, Chicago, IL 60607. Telefonas (312) 996-5225.

• 1989 m. kovo 24 d. tanklaivis Exxon Valdez avarijos metu paleido į vandenyną 11 mln. galonų naftos prie Aliaskos Prince William Sound krantų. Padaryti milžiniški nuostoliai pakrančių ir vandenų ekologijai.

kolektyvinėse knygose įamžinti lietuvininkų tūkstantmetę istoriją, jų didžiulius nuopelnus ir didžiulius kultūrai. Kaip sakoma, be Mažosios Lietuvos sunkiai būtų atsilaikiusi Didžioji, ypač Rusijos sprespaudos metais.

I tomo „Lietuvininkų kraštas“ (skyriai Gamta, Istorija, Buitis, 36 straipsniai) Pratarėjas rašoma, kad etnografas darban subūrė ir jiems vadovavo, redagavo medžiagą habil. dr. Vacys Milius, kalbininkas – dr. Aloyzas Vidugiris, tautosakininkas – prof. habil. dr. Norbertas Vėlius, muzikologas – doc. Zita Kelmickaitė, istorikus bei archeologus – dr. Algirdas Matulevičius (toliau mokslinių laipsnių ir vardų nevardysiu, nes dauguma minimų autorių juos turi). Leidinyje spausdinami moksliniai straipsniai, publikuojami jau prieinamų archyvų duomenys, minėtų ekspedicijų surinkta medžiaga.

(Bus daugiau)

Danutė Bindokienė

Rinkimai ir doleriai

Amerikoje šiuo metu daug dėmesio skiriama respublikonų partijos pirminių rinkimams. Valstija po valstijos balsuoja už patinkamą kandidatą, kurį vėliau partija tikisi prastumi iki Baltųjų rūmų. Kaip ir kiekvienoms lenktynėms artėjant prie pabaigos, pasiliko keturi stipriausieji varžovai. Vieniems sekasi geriau, kitiems prasčiau, bet kol kas nei vienas nenori atsisakyti savo siekių. Bent iki praėjusio sekmadienio daugiausia delegatų, pasižadėjusių jo kandidatūrą remti respublikonų partijos suvažiavime, buvo surinkęs senatorius Bob Dole (91), mažiausiai – Lamar Alexander (37). Žinoma, po antradienio balsavimų skaičiai gerokai pasikeitė, šiam ketvirtukui išsidalinus 259 delegatus pirminių rinkimų turėjusiose valstijose.

Daugelis vadinamųjų vidaus politikos prognozuotojų numatė, jog vis dėlto sen. Bob Dole prasineš taip toli į priekį, kad jo varžovai turės iš lenktynių iškristi. Antradienio balsavimai tai patvirtino. Tačiau politika tuo įdomi, kad įvyksta nenumatytų staigmenų. Ir šiuo atveju dar „voverė medyje, tad neverta puodo kaisti...“ Juk nemaža staigmena yra ir šis ketvertukas, iš kurio tik Bob Dole jau gerokai anksčiau reikėse pretenzijas į Baltuosius rūmus. Jis vienintelis turi patyrimo platesniuose – ypač užsienio – politikos laukuose. Pat Buchanan, netikėtai prasmukęs į pirmąsias eiles dėl savo kiek kontroversiško pažiūrų, vargiai turi galimybę laimėti prieš dabartinį prezidentą. Jo propaguojama „uždaros valstybės“ politika yra nereali, nes Amerika negali iškristi galvos į smėlį ir pasislėpti nuo pasaulinių problemų – jos anksčiau ar vėliau vis tiek pasibels į šio krašto duris.

Steve Forbes pagrindinė stiprybė yra kone neriboti finansiniai ištekliai. Amerikiečiai pratę prie nuolatinių reklamų, tad kandidatas, milijonus išleisdamas reklamavimuisi, ilgai nepatvirtina žmones atsiminti savo pavardę ir ją automatiškai pažymėti balsavimo lapelyje. Sumaniai pasinaudodamas apmokamais skelbimais, Steve Forbes užima antrąją vietą po Bob Dole ir dar kartą įrodo, kad už pinigų galima daug nu-pirkti.

Stebint besialkūniuojančius respublikonų partijos kandidatus, tenka tik pasidžiaugti Amerikoje egzistuojančia dvi-partine sistema. Baisų ir pagalvoti, kas būtų, jei prieš kiekvienus rinkimus rungtyniautų kelios partijos... Vis dėl-

to gaila, kad kandidatuojančių sėkmė daugeliu atvejų priklauso nuo dolerio, net ir daug žadantis asmuo turi mažai galimybių patekti į baigmines lenktynes, jeigu jo kišenėse vėjai švilpauja.

Lėšų stokos problemos mes gerai pažįstame, nes ir lietuviškoji veikla remiasi daugiausia visagalinčio dolerio malone. Daug darbų galėtume atlikti ir savo tarpe, ir padėti beatskuriantčiai Lietuvai, jei turėtume bent tiek išteklų, kiek kai kurie tautiečiai tėvynėje mums priskaiciuoja. Būtų daug paprasčiau ir lengviau gyventi be nuolatinių rinkliavų, vėjų, prašymų. Ypač ruošiantis svarbesniam įvykiui, reikia padėti daug pastangų, kad susikauptų reikiamos lėšos. Šiemet toks įvykis yra X tautinių šokių šventė, rengiama liepos pradžioje. Be abejonės, atėjo laikas kažką ir sau padovanoti, kad pajustumė dar gyvatingą lietuviškumo pulsą ir minios tautiečių susirinktų pasidžiaugti atliktu darbu. Žinoma, kad sumaniai parinkti šventei vadovai žmonės su taktiniais igyvendins sumanytą, kaip ir praeityje igyvendindavo, bet paramos – finansinės ir kitokios – tikrai reikės.

Deja, ne visi projektai pavyksta. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė mus įtikinėja, kad seimą tegali ruošti Lietuvoje dėl kurių finansinių lengvatų, tenykštės vyriausybės pažadėtų. Visuomenėje pasigirsta nemažai balsų, kad rinkiminiais metais tai būtų tarytum valdančiosios partijos (juk jos žmonės skiria lėšas), nors ir netiesiogis, indorsavimas – kaip būtų imanoma iš oficialiųjų išdėliu išjungti Lietuvos valdžią? Jeigu tikrai kitos išeities nėra, ar nevertėtų seimo šiemet iš vis neruošti, o nukelti į vėlesnį – porinkiminį – laiką?

Kartą užsiminę rinkimus ir lėšas, drįstame temą dar kiek pratęsti ir paklausti mūsų tautiečių, kuriose telkiniuose: ar verta surinktas Vasario 16-tosios progą aukas atiduoti kurios vienos partijos atstovams, tuo metu besilankančioms šventėje? Lietuvių Bendruomenė nėra politinė organizacija – tik pavieniai jos nariai, ar iš jų sukurti rėmėjų būreliai, turi teisę tą ar kitą politinę partiją remti, bet ne organizacijos vardu surinktas aukas jai atiduoti. Ar tie partijų atstovai, grįžę namo, pateiks atskaitomybę už gautas aukas (gal viską susizers sau į kišenę)? Nors mūsų pareiga padėti Lietuvai, bet nepamirškime ir savo reikalių, darbų, veiklos. Juk viską sėmiame iš tų pačių kišenių, o jo nėra bedugnės...

LIETUVININKŲ KRAŠTAS IR LIETUVININKŲ ŽODIS

Dr. ALGIRDAS MATULEVIČIUS
Mažosios Lietuvos reikalų tarybos vicepirmininkas

2

M. DANIELIS KLEINII
COMPENDIUM
LITVANICO-GER-
MANICUM,

Rartze und ganz deutliche
Führung zur lituanischen Sprache
wie man richtig lituanisch spricht
und lesen lernt

Comp. Prilepina S. R. M. Pol. & Sren.
Elst. Brandeb.

Wien
Verlegt und vertrieben durch J. Neumann
Neud. D. C. L. V.

Danielius Kleino pirmoji lietuvių kalbos gramatika, išleista Mažajoje Lietuvoje 1653 m.

Klaipėdiečiai Jurgis Mališauskas, Albertas Juška ir Vladas Pupšys parašė vadovėlį moksleiviams. Išleista keletas testinių leidinių. Bet tai mažai palyginus su labai plačia vokiečių istoriografija, atsiliekančia ir nuo lenkų.

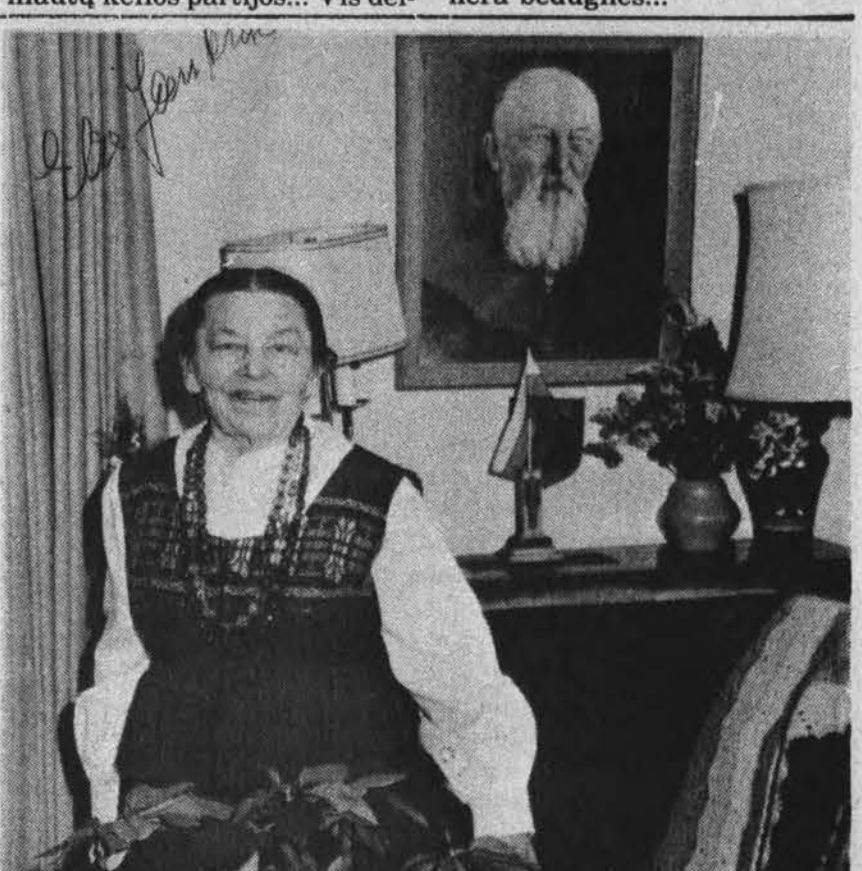
Dabar išleistame dvitomyje užfiksuotos neįkainojamos lietuvininkų, su jais Prūsijoje gyvenusių ir vokiečių, dvasinės bei materialinės vertybės. Senųjų gyventojų Karaliaučiaus krašte neliko, šiandien galima rasti tik paskutinius mohikanus (pvz., tokių radome per 1995 m. ekspediciją). Kraštas apgyvendintas rusais bei rusakabliais. Iš Didžiosios Lietuvos po karo

Winnuja
Gromata
taip
tiffney **Sargstantieji**
aripumau
is **Didžiojo ubbagiantieji**
Horavoiomi
pri darbo priklaomi
ne totie **Ekologici cur. Muciami puri.**
Išleista 1993 m. 1000 egzempliorių
Klaipėda, Lietuva
Išleista 1993 m. 1000 egzempliorių
Klaipėda, Lietuva

XVIII šimtmečio viduryje Prūsijos kunigaikštis Vilhelmo Fridriko (Vilijaus Pričkaus, kaip jis save rašė tuose vadino), dokumentų, skirtų lietuviams būram rinkinio „Prūsijos valdžios gromatos, pagraudenimai ir apsakymai lietuviams valstiečiams“ (Vilnius, 1960 m.) vieno puslapio faksimilė.

cion atsikėlusiu lietuvių, kurių dabar tėra 20,000 - 30,000, sparčiai rusėja, neturi sąlygų tenkinti savo kultūrinį ir religinį poreikį, tautinių mažumų teisės ignoruojamos. Tiesa, pastaraisiais metais lietuvių padėtis iš lėto, sunkiai gerėja. Kelėtas tūkstantčių lietuvininkų gyvena Lietuvoje, daugiausia buvusioje Klaipėdos krašte; bet ir šie turi vargo norėdami atgauti atimtą nuosavybę. Jei žmonės kenčia, tai ką jau kalbėti apie kultūros, urbanistikos paminklus, kurie visiškai buvo naikinami, o ir šiandien nyksta... Nuo XVIII a. nebėra prūsų tautos. Jų giminaičių ir kaimynų lietuvininkų, išsiskleidusių po pasaulį (daugiausia gyvena Vokietijoje, dalis iš čia persikėlė į JAV, Kanadą, Argentą ir kitur), bendruomenė taip pat retėja. Skubėkime jiems padėti.

Dėl to 1993 m. pabaigoje ir buvo imtasi žodžių bei vaizdu

Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus (jo portretas matomas nuotraukos viršuje) dukterė Elzė Jankutė.

JUOŽA URBŠI PRISIMENANT

DR. VYTAUTAS ŽALYS
LR Ambasados Vašingtone patarėjas

1996 m. vasario 29 d. Lietuvoje iškilmingai buvo paminėtos žymaus diplomato, paskutinio pirmosios Respublikos Užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio 100-osios gimimo metinės. Vilniuje, Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje buvo surengta paroda, Tarptautinių santykių ir politikos insititutas įsteigė J. Urbšio vardo stipendiją, Lietuvoje planuojama išleisti moneta, jo atminimui įamžinti. Vilniuje reziduojantis diplomatinis korpusas ta proga buvo pakviestas į priėmimą Užsienio reikalų ministerijoje. Nesuklysiu pasakęs, kad nei vienas prieškarinis Lietuvos diplomatas nesusilaukė tiek visuomenės dėmesio ir pagarbos Atgimimo laikotarpiu kaip J. Urbšys. Antra vertus, pagarba J. Urbšiui, tai ne tik pagarba buvusiam Užsienio reikalų ministrui, tiesioginiam tragiškųjų 1939–1940 m. įvykių liudininkui. J. Urbšys nuo pat Atgimimo pradžios Lietuvoje tapo žmogumi-simboliu, nematoma gija rišusiu pirmąją (1918–1940) ir antrąją (po 1990) Respubliką. Atgimimo laikais J. Urbšys buvo tapęs savotišku moraliniu veiksmu, jo nuomonės, kuria, beje, jis neskubėdavo viešai reikšti, klausė visa Lietuva. Sąjūdžio pirmaisiais metais politinis susiskaldymas Lietuvoje nebuvo toks ryškus kaip dabar, visus vienijo žodis Nepriklausomybė ir siekis ją sugrąžinti, todėl J. Urbšys buvo stipriausias autoritetas ne tik „griežtiesiems nepriklausomybininkams“, bet ir jų oponentams, oponavusiems gal ne tiek patiai Lietuvos Nepriklausomybei, kiek radikaliajam jos siekimui (čia kalbėdami apie nuomonių skirtumus dėl kelių ir metodų Nepriklausomybei atgauti, neturime galvoje pasyvių ar aktyvių kolaborantų). Tačiau, toje įtemptoje padėtyje, kurioje gyveno Lietuva 1988–1991 m., J. Urbšiui teko svarbus ir atsakingas, stabilumą ir vienybę tautoje palaikančio autoriteto vaidmuo. Taip, iki tol visų beveik pamirštas J. Urbšys, Atgimimo epochos pradžioje, jam pačiam netikėtai, atsidūrė dėmesio centre.

Minint J. Urbšio 100-ąsias gimimo metines, pagerbdamas šio iškilaus Lietuvos diplomato ir nepaprasto žmogaus atminimą, norėčiau pasidalinti su „Draugo“ skaitytojais keliais, deja, dar nesusisteminiais, išpūdziais iš mūsų susitikimų 1986–1991 m. Negalėčiau tiksliai pasakyti kiek tų susitikimų per penkis metus yra buvę. Jų buvo nemažai — lankiausi pas J. Urbšį privačiai, kelis kartus istorijos instituto vadovybės siūstas, atveždavau Vakarų TV kompanijų atstovus. Turiu išsaugojus J. Urbšio rašytus laiškus bei mano straipsnių recenzijas, kuriuos dabar saugau kaip brangiausią relikviją. Tačiau apie viską nuo pradžių.

1985 m. gruodyje pradėjęs doktorantūros, tuomet vadintos aspirantūra, studijas Lietuvos Mokslo akademijos Istorijos institute, studijų tema pasirinkau Lietuvos užsienio politiką Antrojo pasaulinio karo išvakarėse ir jo pradžioje. Mane tada domino absoliučiai viskas, kas buvo susiję su nepriklausomos Lietuvos gyvenimu. Daugiausia laiko Atgimimo išvakarėse praleisdavau Lietuvos Valstybiname archyve, studijuodamas Užsienio reikalų ministerijos dokumentus, bibliotekų specfonduose pirmosios Respublikos laikraščius skaičiau daugiau nei tuometinės sovietinės Lietu-

vos spaudą, su didžiausiu įdomumu skaitydavau ano meto politikų ir diplomatų prisiminimus. Kitaip sakant, dariau tą patį kaip ir daugelis mano kolegų. Tegul „Draugo“ skaitytojai nesistebi, jog sovietinėje Lietuvoje buvo prieinama tokio pobūdžio literatūra. Pirmą 1986-iejį tai jau nebe 1956-iejį, net ir sovietinėje Lietuvoje, antra — net ir tada tokie šaltiniai nebuvo prieinami plačiai visuomenei, o tik siauram mokslininkų ratui, o ir galimybė pasiremti šiais šaltiniais savo tyrimuose buvo minimali. Prisimindamas tas dienas, negaliu nepastebėti, kad tų dienų atmosfera Lietuvos Mokslo akademijos Istorijos institute buvo liberalesnė nei akademines nei Vilniaus Universiteto ar kitose sovietinės Lietuvos mokslo įstaigose. Neatsitiktinai jau, 1985-aisiais po LKP CK Pirmojo sekretoriaus Petro Griškevičiaus kritikos institutui atžvilgiu, asmeniniu jo pavedimu Istorijos institute buvo surengta „tvarkos“ įvedimo ir smegenų „praplovimo“ akcija tarp į „buržuazinį nacionalizmą“ linskančių instituto darbuotojų.

Pradėjęs doktorantūros studijas, stengiausi sužinoti apie pirmąją Respubliką kuo daugiau, ir po keletos metų darbo (Lietuva ir jos užsienio politika pradėjau domėtis dar nuo studijų Vilniaus Universitete 1974–1979 m.), maniau, jog bent šį tą žinau apie Nepriklausomą Lietuvą, jos politiką ir diplomatus. Dažnai pagalvodavau, jog tyrinėdamas archyvinis dokumentus, nors praėjo ir ne tiek daug laiko, vis dėlto neturiu galimybės pasikalbėti su pačiais įvykių liudininkais, galėjusiais atsakyti į man rūpimus klausimus, į kuriuos neradavau atsakymo peržiūrinėdamas kalnus archyvuose saugomų dokumentų. 1986-aisiais atsitiktinai sužinojau, jog vienas labiausiai mane dominusių žmonių — Juozas Urbšys — yra gyvas ir gyvena Kaune, pradėjau buvo sunku patikėti šia žinia. Ši pavadė buvo tapusi kone legenda ir nieko nestebino, kai matyti Vakarų istorikų, rašančių apie Antrąjį pasaulinį karą darbuose. Niekaip negalėjau patikėti, kad šis neeilinio likimo žmogus gyvas ir gyvena visiškai šalia. Suprantama, jog nuo to momento susitikti su J. Urbšiu tapo didžiausia svajonė. Norėjosi ne tik patenkinti savo, kaip istoriko, smalsumą ir „iš pirmų lūpų“ išgirsti apie tuometinius įvykius bei asmenis, bet ir pamatyti žmogų, nuėjusį tokį sudėtingą gyvenimą kalia nuo Nepriklausomos Lietuvos Užsienio reikalų ministro iki tremtinio Sibire.

Po kurio laiko man pavyko gauti susitikimą su J. Urbšiu, kuris, tarpininkaujant mano tuometinei mokslinei vadovei dr. Reginai Žepkaičiai, mielai sutiko mane priimti. Niekaip nepamiršiu ir to jaudinimosi, važiuojant į pirmą susitikimą traukiniu iš Vilniaus į Kauną. Prisimenu galvojau, tuojau spausiu ranką žmogaus, kuris suveikinosi su dauguma prieškarinės Europos galinųjų. Ta prasme, kažin, ar dar yra nors vienas lietuvis, turėjęs progos matyti ir kalbėtis su Hitleriu, Ribentropu, Stalinu, Molotovu ir kitais, lėmusiais Lietuvos likimą. Galima suprasti, ką galvoja ir jaučia istorikas prieš tokį susitikimą.

Beje, susitikimo išvakarėse baigiausi studijuoti gen. Etasio Raštikio prisiminimų keturto-

Juozas Urbšys

stipriai mane, jauną doktorantą, buvo paveikęs buvusio Lietuvos kariuomenės vado gen. St. Raštikio didingumas, savo vertės ir vaidmens Lietuvos valstybės gyvenime supratimas. Kažko panašaus tikėjau ir iš susitikimo su J. Urbšiu. Mano akys jo vaidmuo Lietuvos užsienio politikoje buvo nemažesnis nei gen. St. Raštikio vaidmuo vidaus politikoje. Bet kokių atvejų, J. Urbšys kaip ir gen. St. Raštikis, priklausė Lietuvos elitui, ir jau vien to užteko, kad vykstant į susitikimą su tokiais žmogumi keliais iš Vilniaus į Kauną pasirodytų ilgesnis nei į gimtąją Klaipėdą.

Tačiau atsitikio kitaip. Kiek atsipeikėjęs po pirmos galingo išpūdzio išvydus Juozą Urbšį bangos, prieš save pamaciau tiesų, gražų ir nepaprastai kuklų žmogų, net ir sovietiniais standartais gyvenantį labai ir labai kukliame vieno kambario bute, nykiam „chruščiovinės“ statybos Kauno rajone. Per langą, lyg tyčia, matėsi sovietinis tankas — paminklas, „Kauno išvaduojuojas“. Nesu tikrines, bet neatmetu minties, jog ši gyvenamoji vieta su tokiais vaizdais J. Urbšiui galėjo būti parinkta neatsitiktinai. Sovietai visada mėgo ir pasižymėjo ypač išradiniais kerštų bei kerštelio metodais.

Geriant kavą, turėjau progos geriau pasidairyti po kambarį. Pirmiausiai į akis krito jo žmonios Marjono Mašiotaitės-Urbšienės fotografija ir knygų lentyna, kurioje puikavosi daugiatomė prancūziška enciklopedija. Pavydėtina buvo tvarka ant rašomojo darbo stalo. Pastebėjau ir tranzistorinį radijo imtuvą, kuris, kaip vėliau sužinojau, gerai užsienio kalbas mokančiam J. Urbšiui, sovietmečiu buvo svarbiausiu informacijos šaltiniu. Vykdamas į Kauną, nesitiekėjau pamatyti didelio ir gražaus buto, tačiau nesitiekėjau ir tokios spartietiškos aplinkos. Paprastumas, švara ir kuklumas — taip galima trumpai apibūdinti aplinką, kurioje gyveno buvęs Lietuvos Užsienio reikalų ministras. J. Urbšį supasi aplinka tiksliai atspindėjo ir jo charakterio bruožus: kuklumą, preciziškumą, santūrumą, kalboje bei vertinimuose. Pvz., jis vengdavo kalbėti apie save ir savo vaidmenį, priimant svarbius Lietuvos sprendimus. Kalbų apie save reikšmę J. Urbšys vengdavo ne todėl, jog būtų jautęs kokią tai savo, kaip Užsienio reikalų ministro, kaltę dėl tragiško Lietuvos likimo. Po eilės pokalbių susidariau tvirtą išpūdį, kad jis tiesiog nemėgo žangliruoti žodeliu „aš“. Paklaustas apie gen. S. Raštikio memuarus bei kai kuriuos juose esančius vertinimus, J. Urbšys tik reikšmingai nusišypsojo, bet nuo platesnių komentarų susilaikė. Nekritikuodavo ir neteisino jis ir tuometinės Lietuvos vadovybės, nors kelis kartus yra užsiminęs apie kai kurias taktines klaidas, pvz., derybų Maskvoje 1939 m. rudenį metu. J. Urbšys nuolat pabrėždavo, kad katastrofos ištikusios Lietuvai prieš žastys buvo už tuometinės valstybės vadovybės įtakos ribų.

Kalbant apie praeitį, J. Urbšys nuolat siekė tikslumo, net detalėse, kurios iš pirmo žvilgs-

nio galėjo pasirodyti visai nereikšmingos. Tokiais atvejais nenustodavau stebėtis jo atmintimi. Galiu pateikti fenomenalios J. Urbšio atminties pavyzdį — savo knygą apie 1939–1940 metus, kurioje smulkiai aprašomas pokalbių su J. Ribentropu Berlyne dėl Klaipėdos ir su J. Stalinu bei V. Molotovu Kremliuje turinys, jis parašė nesinaudodamas jokiais archyviniais dokumentais, kadangi neturėjo galimybės prie jų prieiti. Lyginamas knygos tekstas su paties J. Urbšio iš Maskvos į Kauną siųstomis Pro memorijomis 1939 m. rudenį ar 1940 m. vasarą, saugomomis archyve, negalėjai atsistebėti, kaip tiksliai iš atminties J. Urbšys atpasakoją šiuos pokalbius savo knygoje.

Tikslumas — gal tai ilgametės diplomatinės veiklos pagimdytas įprotis, tačiau man tada atrodė, o ir dabar taip atrodo, jog ir kitos J. Urbšio savybės — kaip, tarkim, objektyvumas, ar pagaliau minėtas kuklumas bei santūrumas, visada buvo jo asmenybės bruožai, taip pat ir vadovavimo URM metu. Kitaip sakant — 1986 m. jis man pasirodė kaip antipodas gen. S. Raštikio savęs Lietuvos istorijoje sureikšminimui. Taip teigdamas, jokių būdu nenoriu būti neteisingai suprastas žymaus Lietuvos generolo atžvilgiu. Tai tik paprastas dviejų nusipelnusių Lietuvai žmonių kai kurių bruožių palyginimas, nepretenduojantis į jokių apibendrinimus.

J. Urbšio objektyvumas istorikui buvo lobis. Jo galėjai klausyti sudėtingiausių klausimų, žinodamas, kad gausi atsakymus, kuriais galėsi pasitikėti. Žinoma, istorikas, visuomet atsižvelgia į neišvengiamą subjektyvumą vertinimuose, tačiau čia buvo kaip tik tas atvejis, kuomet samoningo subjektyvumo reikėjo bijoti mažiausiai. Beje, šiuo konkrečiu atveju turėta galimybė lyginti gaunamus atsakymus su archyvine medžiaga. Neteko pastebėti, kad juose būtų didesnių skirtumų.

J. Urbšio preciziškumo pavyzdžiu galėtų būti išlikę jo rankraščiai arba laišukai. Žiūrėdamas į smulkia ir tvarkinga rašysena parašytus laiškus (nepamenu, tačiau kokia tai proga teko prabėgomis matyti ir savo tvarkingumu padariusius man didelį išpūdį sąsiuvinus, kuriuose buvo surašytos J. Urbšio ilgametės išlaidos), tada galvodavau, kad tokia tvarka gali būti tik pas „smetoninėje“ Lietuvoje išauklėtą žmogų ir, jog mums, sovietinėje Lietuvoje užaugusiems, reikės dar kelių kartų iki ir mūsų tarpe atsirastų tokie preciziški asmenybų kaip J. Urbšys.

Turėjau progos stebėti ir tą išpūdį, kurį J. Urbšys darė kitiems žmonėms. Pvz., 1989 m. atvežiau pas jį Vakarų Vokietijos TV filmuotojų grupę. J. Urbšys sutiko duoti jiems interviu, nors nemėgo apie savo asmenį jokio šurmulio. Tuo metu toks interviu buvo labai reikalingas Lietuvai, ypač kad jis buvo transliuojamas per Vakarų Vokietijos TV. Buvęs Lietuvos Užsienio reikalų ministras ne tik pakerėjo vokiečius savo pasakojimu apie 1939–1940 m. įvykius tikslumu, bet ir nepaprastai gera vokiečių kalba. Jau po to, J. Urbšys man sakė, jog vokiškai nebuvo kalbėjęs nuo šešiasdešimtųjų metų pradžios, kuomet buvo priverstas vykti į teismo procesą Ryto Vokietijoje. Nepaprastai didelį išpūdį J. Urbšys padarė ir italui prof. Pjetro Dini, kurį buvau atvežęs į Kauną, ir kurio pastangomis vėliau J. Urbšio memuarai buvo išleisti Italijoje.

Jau tada suprasdamas J. Urbšio pasakojimų, pastebėjimų išliekamąją vertę, dariau viską, kad dokumentaliai užfiksuoti juos. Vieno iš tuometinės Lietu-

vos Kino studijos operatoriaus pagalba, berods 1989 m., esame nufilmavę nepaprastai įdomų, apie pusantros valandos pokalbį su J. Urbšiu, kuriame jis gan plačiai pasakoja ne tik apie lemtinguosius 1939–1940-uosius, bet ir apie kitus įvykius, asmenis. Tai vienas iš retesnių tokio pobūdžio dokumentų, deja, neturiu žinių kur dabar yra šis įrašas.

Beje minėtoji liberali Istorijos instituto atmosfera ir J. Urbšys man nuolat primena epizodą, apie J. Urbšio knygos rankraščio išgyjimą. Jį esu trumpai minėjęs straipsnyje, skirtame kito žymaus Lietuvos diplomato St. Lozoraičio, ir atminimui. Čia manau esant gera proga detaliau aprašyti minėtą epizodą. Taigi, 1986 m. rudenį mane pakvietė instituto vadovybė (direktorius prof. V. Merkys, jo pavaduotojas dr. A. Eidintas, pokalbyje dalyvavo ir dr. R. Žepkaičiai) ir pareiškė, kad man reikia skubiai vykti į Kauną, gauti iš J. Urbšio jo prisiminimų kopiją ir perduoti jam 500 rublių honorarą. Tokia suma tuo metu prilygo maždaug keturioms mėnesinėms doktoranto stipendijoms, bet tai buvo viskas, kuo disponavo institutas tokiame nelegaliam pirkiniai. Už J. Urbšio knygos rankraštį, žinoma, tai nebuvo daug. Antra vertus, tada ne pinigai buvo svarbiausia, nors sunkiai besiverčiančiam J. Urbšiui ir ši nedidelė suma buvo šokia tokia parama, o institutui tai buvo neįkainojamas pirkinys. „Jei jau Urbšys parašė prisiminimus, tai spėtina, jog bandys juos paskelbti kur nors Vakaruose. Gabenant atsiminimus per kordoną jie gali būti rekvizuoti ir sunaikinti, o J. Urbšio turimą tekstą gali konfiskuoti KGB. Todėl reikia gauti atsiminimų kopiją, kuri laikoma Istorijos institute būtų saugiai saugi. Esi pažįstamas J. Urbšiui, todėl ruoškis į Kauną“, — buvo man pasakyta ir netrukus aš išvykau į buvusią laikinąją sostinę.

Šią misiją atlikau be ypatingų sunkumų. J. Urbšys neišgailavo dvejų metų su pasiūlymu ir įteikė man rankraštį. Pagalvojęs, jog atsargumas gėdos nedarė, ir kad būtų gerai turėti ne vieną, o kelias kopijas, sėdau į traukinį vykstantį į Klaipėdą, kur du patikimi man žmonės per dvi paras ranka perrašė visą rankraštį, t.y. daugiau nei šimtą spausdintų puslapių. Negalėjome to padaryti kopijavimo mašina, kadangi iš vienos pusės, jos tuo metu buvo gana retos, antra vertus, ir tai buvo dar svarbiau — jos visos buvo kontroliuojamos saugumo. Palikęs perrašytą tekstą Klaipėdoje, grįžau į Vilnių ir įteikiau J. Urbšio prisiminimų kopiją instituto vadovybei. Minėta ranka perrašyta kopija ir dabar laikau kaip tų dienų atmosferos Lietuvoje prisiminimą.

Jau vėliau, po J. Urbšio mirties, supratau, kad susitikimai su šia iškilia asmenybe man buvo svarbūs ne tik kaip istorikui, bet ir kaip žmogui. J. Urbšys padarė man neišdildomą išpūdį ne tik kaip svarbus ir betarpiškas 1940 m. vasarą Lietuvą ištikusios tragedijos liudininkas, bet ir kaip stipri asmenybė, kurios vidinė jėga, nepaisant pagarbų amžiaus, jautėsi visame kame. J. Urbšys mūsų kartai įkūnijo savyje Lietuvos valstybingumo idėjos gyvybingumą ir tapo tarnavimo savo tautai pavyzdžiu. Tokiu ir išliko Juozas Urbšys mano ir kitų jį pažinojusių žmonių atmintyje.

• 1946 m. kovo 10 d. Italijos rinkimuose pirmą kartą galėjo balsuoti ir moterys.

• Ohio valstija išjungė į JAV 1803 m. kovo 1 d., tačiau Kongresas įstojimo nepatvirtino iki 1953 metų!

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukštas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 312-585-6624

IEŠKO DARBO

Pagyvenusi moteris ieško darbo
prie vaikų, ligonių, senelių arba gali padėti namų ruošoje. (Sumani virėja) Kreiptis tel. 312-254-7874.

U.S. Savings Bonds Make Great Gifts.

A public service of this newspaper

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriūrų FAX pagalba
- Nuosavybių (kainavimas) veituli
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

FOR RENT

2 bedrm. garden apt. New appliances; heated. No pets. Vic. 57 ir St. Louis.
Tel. 312-778-3425

HELP WANTED

LAMCO
Landscaping & Maintenance Co. Washington, D.C. based, looking for worker: lawn moving & yard work. Free place to live with one roommate. \$6/hr. Work permit required. Call Alex: 202-244-2373

Reikalinga vyresnio amžiaus moteris, kuri galėtų išvirsti valgių ir padėti namų ruošoje 90 m. vyru. nepažįgiantiems pasidaryti. Dėl atlyginimo susitarsim. Skambinti į Rockford, IL, tel. 815-984-2623. Kalbėti lietuviškai.

DRAUGE GAUNAMOS ANGLU KALBA KNYGOS

ENGLISH — LITHUANIAN DICTIONARY. V. Barvykas. Apie 30.000 žodžių. 590 psl. ...	\$20.00
LITHUANIAN — ENGLISH DICTIONARY. B. Piesarskas. B. Svecevičius. Apie 27.000 žodžių. 511 psl.	\$15.00
LITHUANIAN SELF—TAUGHT. Marlborough's. M. Variakohytė-Inkenienė. 144 psl.	\$4.00
HELL IN ICE. Sibirian tremtinės dienoraštis. Onutė Garbštinė. 255 psl.	\$13.00
BED AND BREAKFAST IN LITHUANIA. 177 psl.	\$12.00
HISTORY OF LITHUANIA. Dr. J. Končius. 142 psl.	\$5.00
LITHUANIA THE EUROPEAN ADAM. Joseph Ehret. 51 psl.	\$3.50
AWAKENING LITHUANIA. Jack J. Stukas. 191 psl.	\$8.00
BALTIC STATES VS THE RUSSIAN EMPIRE. Val. Ramonis. 79 psl.	\$5.00
ČIURLIONIS: Painter and composer. St. Goštautas. 558 psl.	\$25.00
M. K. ČIURLIONIS. Time and Content. Vytautas Landsbergis. 204 psl.	\$12.00
MY DICTIONARY-Richard Scarry. Liet.-anglų kalbomis. Spalvotos iliustracijos.	\$20.00
THE AGONY. Romanas. Jurgis Gliada. 288 psl.	\$5.00
EASY WAY TO LITHUANIAN. Vadovėlis ir 6 kasetės mokytis lietuvių kalbą.	\$50.00
FIGHTERS FOR FREEDOM. Atsiminimai. J. Dautmantas. 279 psl.	\$10.00
POPULAR LITHUANIAN RECIPES. J. Daužvardis. 128 psl.	\$7.00
SVETUR OR AWAY FROM HOME. Romanas. Linus F. Fike. 419 psl.	\$17.95
LITHUANIAN IN AMERICA. Dr. A. Kučas. 349 psl.	\$10.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, pinigų nesiųsti, sumokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pažymėta knygos kaina ir pasiuntimo išlaidos. Illinois gyv. pridėdama State sale tax 8.75% nuo knygos kainos.

„BALTIC CAMP UNIVERSITY”

JONAS DAINAUSKAS

Pabaltijo universiteto, kuris prieš penkiasdešimt metų Hamburge (1946 m. kovo 14 d.) estu, latvių bei lietuvių studentams pradėjo universitetines studijas, istorija prasidėjo 1945 m., tuo jau po karo paliaubų. Tai buvo užsimojimas Estijos, Latvijos, Lietuvos universitetu, akademijų profesorių, lektorių, kuriuos bolševistinės okupacijos grėsmė išvijo iš tėvynės ir pavertė „žmonėmis be rytojaus”. Tuo tarpu „Jungtinis sąjungi-ninkų štabas” 1945 m. balandžio/gegužės mėn. buvo priėmęs „Guide To The Care Of Displaced Persons In Germany”, kur 22 psl. buvo parašyta: c. After identification by Soviet Repatriation Representatives, Soviet displaced persons will be repatriated regardless of their individual wishes”, nors tas „Vadovo” nuostatas buvo griežtai priešingas 1899 bei 1907 Hagos ir 1929 m. Genevos (karo ir taikos) konvencijoms. O juk to „Vadovo” nurodymai praktiškai buvo pritaikyti net 1970 metais, kai tų metų lapkričio mėn. iš sovietų laivo bebendanti pabėgti Sima Kudirką JAV laivyno vadovybė grąžino sovietams, kurių teigimu, visi 1944/45 m. pabėgėliai iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos buvo Sovietų piliečiai, todėl net ir prievarta turėjo būti grąžinti. To „Vadovo” nurodymai buvo 1945/46 metais „papildomi” švelninami, vienok pati grėsmė „būti repatrijuotais” ir legendos Damoklo kardas kabėjo virš visų Baltijos kraštų pabėgėlių.

Po ilgų minėtų profesorių grupės pastangų, 1945 m. lapkričio mėn. Britų Užsienio reikalų ministerija, okupuotos Vokietijos britų zonoje esantiems Baltijos valstybių pabėgėliams leido kurti „Baltic University” 1945.XII.24 d. Zonos faktiškos valdžios vieneto „Karo belaisvių bei išvietintų asmenų britų štabo” Dundėje, pasirašyto majoro H.R. Jacobs, rašte tas universitetas buvo pavadintas „Baltic Camp University” ir buvo pripažinta, kad steigiami 8 fakultetai su maždaug 2,200 studentų, kad jau yra sudaryti to universiteto tvarkymo organai. Taip pat pažadama universitetui mokymų patalpoms duoti Hamburge „Deutsche Ring” pastate atitinkama vieta.

1946.I.9 Pabaltijo un-to organizacinio komiteto posėdyje buvo patvirtintas laikinasis universiteto statusas ir pristatyti: prezidentas prof. F. Gulbis, visi trys rektoriai (administracijos reikalams estas prof. E. Opik, studentų reikalams latvis prof. E. Dunsdorf ir ūkio reikalams lietuvis prof. V. Stanka), visų 8 fakultetų dekanai bei prodekanai. Tame posėdyje taip pat dalyvavo britų karinės administracijos bei UNRRA vieneto 74 atstovai. Pastariesiems universiteto ideja patiko ir jie ėmė Pabaltijo un-tą vadinti „UNRRA Baltic University”, bet iš tų UNRRA pareigūnų tik vienas R.C. Riggle nuoširdžiai gynė universitetą. Karinės britų įstaigos jį vadino „Baltic Camp University”.

Vyko intensyvi studentų registracija (1945.X.1 d. — 1946.III.18 d. įsiregistravo net 2,700 studentų: estų — 383, latvių — 1,568, lietuvių — 749). Britų karinė valdžia leido priimti ir un-tą studentus tik iš britų zonos (tokių užsiregistravo 2,184), bet niekad visi norintieji studijuoti nebuvo priimti. Profesoriaus leista atvykti ir iš amerikiečių bei prancūzų zonų. Pagrindinis akademinio lygio laidas buvo jo aukšto mokslo lygio profesoriai, dės-

tytojai, anksčiau dirbę Estijos, Latvijos ir Lietuvos universitetuose, akademijose. Jų buvo beveik du šimtai. Taip 1946.XI.6 d. buvo: Filosofijos fakultete — 42 (lietuvių kalbos — 12), Ekonomijos-Teisės — 20 (liet. — 6), Gamt.-Matem. — 32 (liet. — 7), Žemės ūkio — 20 (liet. — 6), Medicinos — 20 (liet. — 8), Architektūros-Inžinerijos — 24 (liet. — 1), Chemijos — 12 (liet. — 3), Mech. — 16 (liet. — 4), Muzikos-sporto — 7 (liet. — 2).

Mokslas turėjo prasidėti 1946.I.15 d., bet britų karinei valdžiai paėmus visą Deutsche Ring pastatą, universitetas turėjo persikelti į karo veiksmų apgriautas Hamburgo Istorinio muziejaus patalpas, kurias reikėjo patiemis atremontuoti, o tai kaštavo apie 100,000 R.M. Organizacinis komitetas tas išlaidas apmokėjo iš surinktų aukų. Profesorių bei studentų stovyklai buvo duoti „Zoo Lager” mediniai, neremontuoti barakai, karo metu pastatyti iš svetūr atkeltiems darbininkams. Ir tas patalpas reikėjo pačiam un-tui aptvarkyti, remontuoti. Barakuose gyvenimo sąlygos buvo labai primityvios, nes truko, tikrai visko. Viskuo turėjo pasirūpinti patys studentai ir net profesoriai. Tą padėti gal geriausiai iliustruoją faktas, kad, persikėlus į tuos barakus, labiausiai buvo naudingas kieno turėtas lenktinis kišeninis peilis, o jei kas neturėjo savo lėkštės, valgydavo iš didesnės skardinės konservų dėžutės. Maistas buvo blogas, nes UNRRA nepripažino dirbančiais nei profesorių, nei studentų. Studentai tadą gyveno ne vienoje, o keliuose panašiose, stovyklose. Apie universiteto gyvenimo sąlygas V. Bildušas 1948 m. laikraštyje (JAV) „Sandara” rašė: „... antrais savo gyvenimo metais... PU buvo reikalaujama 50% sumažinti elektros energijos vartojimą, g... vieno tremtinio išlaikymas i dieną atsieina britų zonoje tik 29 centai, o iš jų tik apie 15 centų skirti tremtinio visos dienos maisto daviniai. Kiti 14 centų i dieną (nuo kiekvieno tremtinio) tenka administracijai — t.y. IRO pareigūnams ir kt. Todėl maistas yra tiesiog neįsivaizduojamai menkas ir blogas, jo labai mažai. Ir tai yra jau visą laiką — kiekvieną dieną...” Universitetas savo pirmomis kūrimosi dienomis buvo pats neturintis jokių pasaulėje — neturėjo nei bibliotekos, nei tinkamų laboratorijų, nors iš pat pradžių veikė visi aštuoni fakultetai. Pirmaisiais metais profesoriai negavo nei cento atlyginimo. Vadovybės pastangomis atsirado universiteto biblioteka, pagalb. laboratorijos, technikos dirbtuvės. Daug padėjo įvairios užjūrio labdaros organizacijos, aukodamos drabužius, knygas ir maistą. Lietuviams studentams daugiausia padėjo Amerikos lietuviai, skirdami gausias aukas.

Studentų skaičius, kurį laiką viršijo net tūkstantį. 1947.II.8 d., buvo įregistruota: Filosofijos fak. — 150 (liet. — 72), Ekonom.-Teis. — 89 (liet. — 27), Gamt.-Matem. — 41 (liet. — 5), Žem. ūk. — 103 (liet. — 36), Miškinink. — 33 (liet. — 12), Veterinar. — 30 (liet. — 8), Medicin. — 172 (liet. — 35), Odontolog. — 42 (liet. — 12), Archit.-Inž. — 170 (liet. — 38), Chem. ir Farmac. — 83 (liet. — 16) ir Mech. — 104 (liet. — 31). Iš tų 1,027 stud.: estų — 121, latvių 614, lietuvių 292. Per visą PU veikimo laiką, estų, lietuvių bei latvių studentų skaičius santykiavo kaip 1:2:4. Tai maždaug atitiko tų tautų išeivių skaičių britų zonoje.

A.P.P.L.E. kursų metu Rytų Lietuvos mokytojų (1995 m. vasarą): dr. Ursula Casanova ir dr. Joe Kalla įteikia pažymėjimą. Stebi internatinės tremtinių vaikaitams mokyklos direktoriaus pavaduotojas Aloyzas Bakšys.

Paskaitos buvo skaitomos vokiečių kalba, bet pvz. atskirų Baltijos tautų istorija, literatūra, kalba buvo dėstomos ir tautinėmis kalbomis. Rektoro, dekanų tarybos ir senato posėdžių kalba — irgi vokiečių, o posėdžiai su UNRRA ir britų karinės valdžios pareigūnais — anglų kalba. Universiteto biuleteniai ir mokslo darbai buvo spausdinami anglų bei vokiečių kalba. Panašiai „kalbėjo” ir Studentų atstovybė, kurią sudarė 15 narių (po 5 nuo kiekvienos tautybės).

Dėl žiemos meto sąlygų ir administracijos organizacinių darbų užsitiesimo negalėjus padaryti iškilmingo akto, universiteto darbą pradėdant, tai buvo padaryta 1946.V.25 d. suruošus „pavasario šventės” metu. Akto metu bei prezidento ir rektorių sveikino ir Hamburgo britų karinės valdžios atstovai. Šventės metu buvo suorganizuota kukli trijų tautų meno bei knygos paroda, koncertas, pabaltiečių literatūros vakaras ir studentų sporto varžybos. Nuotaika buvo studentiška pavasariška. Un-to ir jo studentų veikla pradėjo sekti savųjų universiteto darbo pavyzdžiu.

Deja, labai greitai ėmė rodytis ir tamsūs debesėliai, gražiai besidarbuojančio universiteto padangėje. Kludė universiteto pavadinime žodis „Pabaltijo”. Birželio mėn., po pirmųjų trumpų tarpsemestrinių atostogų grįžę, studentai rado iškabose prie įėjimo į universiteto rūmus ir universitetinę stovyklą žodį „Baltic” užteptą ir užrašą pakeistą į „H. (t.y. Hamburg) D.P. university”. Universiteto vadovybė buvo įspėta „ribotis studentų parengimu i vokiečių universitetus”. Nustatytas buvo ir naujas vardas: „D.P. University Study Centre”.

1947 m. sausio mėn. universitetas buvo iškeltas iš Hamburgo į netolimą Pinnebergą, i buv. vokiečių aviacijos kareivines, kur pradžioje teko gerokai pašalti, bet mokslas nebuvo nutrauktas, nors tada žiema buvo labai šalta. Ir vis dėlto naujoje vietoje darbo ir gyvenimo sąlygos buvo geresnės, nors greitai pabėgėlių administracija pradėjo i Pinneburgo stovyklą kelti svetimus žmones. 1947 m. liepos mėn. buvo uždrausta vartoti „Pabaltijos universitetas” vardą, o taip pat bandyta nustatyti studentų amžiaus ribą ir studijų laikas ribotas dviem semestrais. Tiems nurodymams neatitinkant, 1948.XI.8 d. patvarkymu, bandyta net jėga išgauti iš tų stovyklos. Vienok po PU vadovybės pastangų (pasiekus net Londoną) buvo leista tęsti savo darbą iki 1949.IX.30 d. Daug ilgiau kaip tas terminas universitetas ir pats vargu ar bebūtų galėjęs sekmingai veikti, nes emigracija i užjūrus smarkiai, ypač 1949 m. retino tiek studentų, tiek profesorių eiles. 1949 m. rugsėjo 30 d., devynis semestrus veikęs, Pa-

PALAI DOTAS KUN. VACLOVAS RAMANAUSKAS, MIC

Sausio 30 d. Ukmergėje buvo palaidotas žiauriai nužudytas kun. Vaclovas Ramanauskas, MIC. Gedulingas šv. Mišias, kurioms vadovavo Vilkaviškio vyskupas J. Žemaitis, MIC, koncelebravo Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis, Kauno vyskupas augziliaras V. Michelevičius, vyskupas R. Krikščiūnas, Lietuvos marijonų vienuolijos provinciolas kun. P. Račiūnas, MIC, labai daug kunigų. Pamaldose taip pat dalyvavo miesto valdžios atstovai, šaulių, politinių kalinių, krikščionių demokratų ir kitų organizacijų atstovai su vėliavomis, daug Ukmergės tikinčiųjų. Per pamokslą Kauno Tarpdiecezinės kunigų seminarijos prefektas kun. P. Purlys, MIC, apžvelgė kun. V. Ramanauską, MIC, gyvenimo kelią, akcentavo jo veiklos reikšmę Lietuvos Bažnyčiai.

Kun. Vaclovas Ramanauskas, MIC, gimė 1926 m. sausio 2 d. Kėdainių apskrityje, Pernaravos valsčiuje, Gūdžių kaime. Mokėsi Pernaravos pradžios mokykloje, o nuo 1939 m. — Vilkijos progimnazijoje. 1941 m. atvyko mokytis i Krakų progimnaziją, kurią baigęs, 1943 m. rudenį įstojo i Kauno

baltijo universitetas buvo uždarytas. Tuo metu jame buvo likę 350 studentų ir 60 profesorių.

Pabaltijos universitetą baigė 76 studentai, iš kurių 24 nebesuspejo įteikti diplominių darbų; estų 7, latvių 53 ir lietuvių 16. Diplomai, o nebaigusiems išlaikytos paskaitos Vokietijos ir JAV universitetuose, buvo užskaityti. Daug studentų išėjo i vokiškuosius universitetus, kur baigė studijas ir gavo mokslo laipsnius. Tuo pačiu metu Vokietijos universitetuose studijavo net 1,678 lietuviai. Savo profesorių mokslinius darbus un-tas skelbė „contributions of the Baltic University” (iš viso išėjo 66 numeriai), kurie buvo išsiuntinėti 250 užsienio universitetams. Pabaltijo universitetas mokslo lygiu neatsiliko nuo Vakarų Europos universitetų. Buvo leidžiamas studentų laikraštėlis „Scientiae et artibus”. Studentai turėjo korporacijas ir kitokias organizacijas, kuriomis, pvz. lietuviai įsijungė i visos Vokietijos lietuvių studentų organizacijų gyvenimą. Pabaltijo universitetas pasaulio akademiname, universitetiniame gyvenime vienišelis atvejis, o Pabaltijo tau-

Tarpdiecezinę kunigų seminariją.

1947 m. vasario mėnesį Saugumo organų buvo trumpam sumintas ir jų spaudžiamas tų pačių metų rudenį, buvo priverstas iš seminarijos pasitraukti. Nutraukęs studijas, V. Ramanauskas pradėjo dirbti zakristijonu Dotnuvos Akademijos bažnyčioje, o j 1949 m. uždarius, nuo 1950 iki 1955 m. zakristijonavo įvairiose Lietuvos bažnyčiose. Šiuo laikotarpiu jis kiekvieną rudenį vis mėgindavo grįžti i seminariją, bet sovietinė valdžia, motyvuodama, kad jo tėvas, buvęs Lietuvos Nepriklausomybės karų savanoris, keli Vorkutos lageriuose, testai studijų neleidavo.

Tiktai 1955 m. V. Ramanauskas pagaliau galėjo grįžti i seminariją, kurią baigė 1958 m. Tų pačių metų kovo 23 dieną vyskupas Julijonas Steponavičius įšventino V. Ramanauską kunigų.

Kun. V. Ramanauskas pirmą kartą klebonavo Šaravuose (Kėdainių raj.), kur išbuvo iki 1963 m. kovo mėnesio. Vėliau dirbo įvairiose Lietuvos parapijose. Dirbdamas Kriukuose (1967-1971), 1971 m. gruodžio 26 dieną kun. V. Ramanauskas įstojo i marijonų vienuolijos noviciatą, o 1974 m. balandžio 15 d., jau perkeltas i Pabaiską, davė amžinuosius įžadus. Nuo 1991 m. kun. V. Ramanauskui, MIC, buvo patikėta Ukmergėje atgautoji Švč. Trejybės Marijonų bažnyčia ir čia naujai įsteigta parapija.

Po šv. Mišių kun. V. Ramanauskas, MIC, palaikiai buvo palydėti i Ukmergės kapines,

toms bene vienintelis tokio sėkmingo bendradarbiavimo atvejis. Tai buvo tikroji priežastis, kodėl „tamsios jėgos” per kai kuriuos britų okupacines valdžios pareigūnus veik visą laiką terorizavo universitetą. Tai buvo tos pačios „jėgos”, kurios 1945.VI.2 d. prie Liėno (Austrijoje) privertė britų karinius dalinius, tankų bei kulkosvaidžių pagalbą, sovietams atiduoti apie 2,000 kazokų bei jų šeimų, kurių 68% niekad nebuvo sovietijos piliečiai. Tai iki šiol liudija šimtai kauburių, ten pušynuose — nušautų, tankais sutraiskytų, nusižudžiusių, nusiškandinsius žmonių kapai. O Linze tai liudija tiems žuvusiems pagerbti paminklas.

A.†A. BRONEI ŠLAJIEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame, buvusį ilgametį JAV LB Brighton Parko apylinkės valdybos pirmininką, jos vyrą JUOŽĄ ŠLAJŲ, dukrą BIRUTĘ NALIENĘ, žentą JONĄ, anūkus VINČĄ ir ALISĄ.

JAV LB Brighton Parko apyl. valdyba

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1996 m. kovo mėn. 7 d.

5

kur yra marijonų vienuolijos laidojimo vieta. Laidotuvių eiseną su gėlėmis ir vainikais nusidriekė kelis šimtus metrų. Prie kapo kalbą pasakė Lietuvos marijonų provinciolas, kun. P. Račiūnas, MIC. Jis dėkojo Ukmergės gyventojams už meilę ir pagarbą, parodytą vienuolijos atstovams, marijonų vardu žadėjo „ir ateityje dvasiškai tarnauti ukmergiškiams” Vytauto laikais įkurtoje parapijoje. Kun. P. Račiūnas taip pat perskaitė iš Romos gautą marijonų vienuolijos vyriausiojo vadovo tėvo A. Bonecki, MIC, laišką.

Prie kapo nuoširdžias kalbas pasakė kun. V. Ramanauskas, MIC, kurso draugas Kauno arkikatedros bazilikos klebonas

mons. V. Jalinskas, Srnaičio parapijos klebonas kun. J. Puidokas, Ukmergės miesto meras.

Klaipėdos „Raudonojo Kryžiaus” ligoninėje vasario 2 d. mirė vienas seniausių, ilgiausiai dirbęs Žemaitijoje (vies Veiviržėnų bažnyčioje 70 metų) Veiviržėnų Šv. Mato bažnyčios kunigas Antanas Zdanavičius, Vasario 15-ąją kunigas Antanas Zdanavičius būtų šventęs 101-ąjį gimtadienį.

Kunigas nemėgo skustis nei likimu, nei senatve, nei varginančiomis ligomis, labai mylėjo Lietuvą, tikėjo jos nepriklausomybe, norėjo matyti nepriklausomas Lietuvos žmones dorus, pamaldžius, teisingus.

A.†A. ANTANINA MICKIENĖ IEŠMANTAITĖ

Mirė 1996 m. kovo 5 d., 7 val. vakaro, pakirsta vėžio ligos. Gimė Lietuvoje, Kybartų apylinkėje 1925 m. gegužės 27 d. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: vyras Albinas, sūnus Algimantas su žmona Susan, anūkas Aleksandras; sūnus inž. Vytautas su žmona Karen, anūkę Emilija ir Janina, duktė Irena, trys seserys — Kastutė Vabalaitienė, Genė Arštikienė ir Elytė Prew su šeimomis bei kiti giminės Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

Velionė buvo taurios ir jautrios širdies, savo gyvenimą paskyrusi artimo pagalbai, šeimai ir Lietuvai. Velionė niekad gimtų namų ir Lietuvos nepamiršo, jos rūpesčiais gyveno.

Ji buvo pašarvota penktadienį, kovo 8 d. nuo 2 iki 9 v.v. Vance laidojimo namuose, 1424 S. 50 Ave, Cicero, IL. Atsišveikinimas 7 val. vakaro.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, kovo 9 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėta i Šv. Antano parapijos bažnyčią, kur 10:30 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gėlių prašoma aukoti „Lietuvos Vaikų vilčiai”.

Laid. dir. Vance Funeral Home. Tel. 708-652-5245.

Mirtis lyg juodas Angelas išsivedė i beribius tolius prof. buv. Lietuvos Valstybinės Operos vyr. Dirigenta,

A.†A. VYTAUTĄ MARIJOŠIŲ

Mes, kurie turėjome laimės dirbti po tuo pačiu Operos Teatro stogu, išgyvename netekties liūdesį ir reiškiame širdingiausią užuojautą jo dukroms — seselei IGNEI, dr. ILONAI VAIŠNIENEI, sūnui MARIJUI, broliui BRONUI ir jų šeimoms.

Operos solistai:

Alė Kalvaitytė
Juozė Krištolaitytė
Antanas Sprindys

Florida.

A.†A. JONUI PEČKAIČIUI

iškeliavus i Amžinąją Tėviškę, skausme likusią jo žmoną KATARINĄ VIRŠILAITĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Mikalina ir Bronius Ginčiauskai
Danguolė ir Petras Griganavičiai
Elena Purtilienė
Lelė ir Juozas Žuviniai

TRANSPAK

Siuntiniai i Lietuvą laivu su pristatymu i namus.

Pinigai pervedami doleriais. Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

Dokumentas, įgaliojimus notarizuojame veltui.

MAISTO SIUNTINIAI.

Du patys populiariausi - už \$39.- ir \$98.-

\$39.- kava tirpi, kava malta, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, vaisių koncentratas, sausainiai, aliejus, mėsos konservai, aspirinas, multivitaminai.

\$98.- dešra (rūkyta), mėsos konservai, šprotai, vaisių koncentratas, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, vitaminizuota arbata (tirpi), kakava tirpi, kava malta, kakava, cukrus, kruopos (ryžiai), makaronai, razinos, majonezas, riešutai (išlukštent), konservuoti žirneliai, konservuoti agurkai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai. **55 svarai arba 25 kg.**

Siųskite per seniausią siuntinių i Lietuvą įstaigą. **TRANSPAK, 2638 W. 69th St.**

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuvos vyčių 112 kuopa ruošia cepelinų pietus sekmadienį, kovo 24 d., 12 val. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje (Marquette Parke). Visi kviečiami skaniai pasivaikinti, pasiklausyti muzikos ir dalyvauti laimėjimų paskirstyme. Rezervacijas priima Julie Zakarka Tel. 708-425-5015. Vietą rezervuoti reikia iki kovo 21 dienos.

Gintas Žilys, baigęs Lietuvos konservatoriją, buvo paskirtas dirbti Šiaulių dramos teatre, o vėliau – Jaunimo teatre. Jis buvo ir Klaipėdos muzikinio teatro vadovu, o nuo 1991 m. yra Kauno muzikinio teatro vadovas, šias pareigas laimėjęs konkurso būdu. Jis yra apdovanotas keliomis valstybinėmis premijomis, o 1995 m. jam suteiktas docento titulas. G. Žilys režisūros „Jūratės ir Kastyčio“ operą, statomą šį pavasarį Lietuvių operos Čikagoje.

Ann Smilgys, Country Club Hills, IL, „Draugo“ laikraščio padovanojo 105 dol., juos pridėdama prie prenumeratos mokesčio. Ši rėmėjos auka gaivina dienraščio gyvavimą, kaip malonūs lietaus lašai pavasario gamą. Už atsiųstą pagalbą esame nuoširdžiai dėkingi.

Pentadienį, kovo 8 d., 7 val. vak., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje bus atidaryta paroda, pavadinama „Smugled Art. Parodoje bus eksponuojama per 50 lietuvių tapybos darbų iš privačių Amerikos kolekcijų ir muziejų. Šie kūriniai atstovauja geriausiems nepriklausomam sovietų laikų Lietuvos menui. Tarp kitų bus rodomi Gudačio, Natalevičiaus, Skudučio, Slizio, Kuro paveikslai bei slaptai iš Lietuvos ir į Lietuvą vežti rankraščiai, knygos bei kiti leidiniai.

Aktorė Audrė Budrytė, gerai pažįstama lietuvių visuomenei kaip pasižymėjusi lietuviškojo žodžio pradavimo meistrė, pasirodys programoje, skirtoje susitikimui su poetu Bernardu Brazdžioniu-Vyte Nemunėliu, sekmadienį, kovo 10 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre. Visuomenė kviečiama. Rengia „Saulutė“.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemonėmis nuoširdžiai. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.

(sk)

x Šv. Juozapo garbei šv. Mišių ir maldų novena prasidės kovo 10 d. ir tęsis iki 19 d. (7 val. rytais), Marijonų koplyčioje, prie „Draugo“. Norintieji šioje novenoje dalyvauti ir įsijungti su savomis intencijomis kviečiame nedelsiant kreiptis: **Marian Fathes, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629.**

(pr.)

x Amerikos lietuvius, „landscaping“ kompanijos Washington, D.C. savininkas, ieško darbininko. Kambarys veltui, \$5 į val. Kreiptis: **Alex 202-244-2373.**

(sk)

Ar nusibodo keistas, nenuoseklus ir žemiškas oras Čikagoje? Geriausias būdas atsikratyti žiemos nuosėdomis (dar prieš oficialią pavasario pradžią), aplankyti pavasarinę Gėlių ir darželių parodą, ruošiamą ir šiemet kovo 9-17 d. Čikagoje, Navy Pier patalpose (Grand Ave, prie Michigan ežero). Lankymo valandos kasdien nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p. Bilietai prie įėjimo suaugusiems kainuoja savaitės dienomis 8 dol., vaikams 4 dol., bet daugelyje parodotuvių, įskaitant Dominick ir True Value parduoda bilietus papigintomis kainomis.

„Sietuvos“ skautininkių ir vyr. skaučių draugovės suveiga penktadienį, kovo 15 d., vyks Lietuvių centre, Lemonte. Pradžią 7 val. vak. Visos narės prašomos dalyvauti – bus svarstomi draugovės svarbūs einamieji reikalai.

Dail. Rasa Sutkutė, kurios tapybos parodos atidarymas bus balandžio 19 d., 7:30 val. vak., Čiurlonio galerijoje, Jaunimo centre, ruošia „Meškiuko Rudnosuko“ pastatymui dekoracijas. Jaunoji dailininkė Rasa taip pat papuošė sceną abiem Jaunųjų talentų popietėm, ruoštom dienraščio „Draugui“ paremti. Ji savo kūrybą aukoja, kad sekmadienį, kovo 10 d., 3 val. p.p. Jaunimo centre būtų pagerbtas mūsų mylimas poetas Bernardas Brazdžionis, svečias iš Kalifornijos, „Saulutės“. Lietuvos vaikų globos būrelis pakviestas ir specialų, jam ruošiamą renginį. Lietuviškių publika raginama nelikti abejinga šiam renginiui, nes jo reikšmė keleriopai: Lietuvos Nepriklausomybės šventės, Kovo 11-tosios paminėjimas, susitikimas su poetu B. Brazdžioniu ir parama vargstantiems vaikams Lietuvoje.

Jaunimo centre veikiančios lit. mokyklos mokiniai išsėnizuos „Meškiuką Rudnosuką“, sekmadienį, kovo 10 d., 3 val. p.p. Jaunimo centro didžiosios salės scenoje. Pastatymo paruošimu rūpinasi Austė Vygantienė, Vakarė Valaitienė, Dana Mikuzienė bei mokyklos vedėja Jūratė Dobilienė. Vaidins mokiniai: Tadas Mikuzis, Rytas Vygantas, Ada Valaitytė. Visi sekmadieniui ruošiasi su didžiausiu entuziazmu, nes publikoje bus ypatingas svečias – pats autorius poetas Vytė Nemunėlis, pakviestas „Saulutės“, kuri globoja bedalius vaikučius Lietuvoje. Tenelieka nei vieno Čikagos ir apylinkių lietuvių, kuris sekmadienį neapsilankytų į Jaunimo centrą!

Dalia Sokienė, Čikagos bei apylinkių lietuviams pažįstama iš „Margučio II“ radijo laidų ir pasirodymų su deklamacijomis įvairiuose renginiuose, skaitys Bernardo Brazdžionio poeziją sekmadienį, kovo 10 d., 3 val. p.p. Jaunimo centro scenoje, „Saulutės“ rengiamos popietės su poetu Brazdžioniu programoje.

KVIEČIAMAS PLB POSĖDIS

Pirmininkas Bronius Nainys kviečia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos posėdį ateinantį šeštadienį, kovo 9 d., 9 val. ryte, Lemonte. Tai jau devynioliktas šios valdybos posėdis. Darbotvarkės pradžioje yra devintojo PLB Seimo laiko ir vietovės persvarstymas, susipažinimas su Seimo programa ir jos aptarimas, lėšos ir panašūs reikalai. Toliau bus kalbama apie PLB valdybos lėšas, JAV LB Krašto valdybos atsiskaitymą su PLB valdyba, lėšų telkimo vėjų ir kt. Bus svarstoma „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ padėtis po pataisytos pirmosios knygos išleidimo, atsiliepimai, platinimas, lėšos, paruoštų spaudai kitų trijų knygų leidimas. Bus susipažinta su parama silpnėms LB, jų supiravimu su stipresnėmis, su šio užmojo vykdymo sąranga. Pabaigoje bus aptartas naujas bendraraštis, Nr. 22, kraštų valdyboms. Valdybos posėdžiai trunka visą dieną, juose dalyvauja visa valdyba (vice-pirmininkai Rimas Česonis, Vacys Garbonkus, dr. Petras Kisielius, Milda Lenkauskienė, dr. Vitalija Vasaitienė, Aleksas Vitkus, sekretorė Baniutė Kronienė ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos atstovai Paulius Mickus), į juos taip pat kviečiami, pagal reikalą, ir PLB atstovai Vilniuje Juozas Gaila, PLB Fondo pirmininkas Vytautas Kamantas, „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ lėšų telkimo vadovas dr. Antanas Razma bei kiti PLB valdybos darbuočiai.

Lietuvių operos valdyba kviečia visus, bet kuomet dainavusius mūsų operos chorą, atvykti į operos keturiasdešimties sukakties progą statomus K. V. Banaičio Jūratės ir Kastyčio operos spektaklius balandžio 20-21 d. Bus progą susitikti ir su dar tebedainuojančiais kolegoms, susipažinti su naujais operos choro nariais.

x „Jūratės ir Kastyčio“ operos spektakliai balandžio 20 d., 7:30 val. vakaro ir balandžio 21 d. 3:00 val. p.p. Morton auditorijoje, 2423 S. Austin Blvd., Cicero, IL. Bilietai gaunami Seklyčioje, 2711 W. 71st St., kiekvieną dieną nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p. o šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 2 val. p.p. Ten gaunami ir autobusų į spektaklius bilietai. Paštu bilietus galima užsisakyti, kartu siunčiant ir čekį šiuo pavadinimu ir adresu: **Lithuanian Opera Co., Inc., 7013 S. California Ave., Chicago, IL 60629.** Bilietų kainos: parterėje \$35 ir \$25, o balkone \$30, \$20, \$15.

(sk)

x A.a. kpt. Viktoro Diminsko atminimą pagerbdami, Vida ir Vytenis Damušiai pasakyė \$75 auką Lietuvos našlaičiams. Reiškiamė užuojautą velionio artimiesiems, ir dėkojame aukotojams! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

(sk)

x Vytautas ir Wanda Janakai, iš Delran NJ, ir Leo ir Nancy Razačiai iš Atlanta GA, atsiuntė po \$150. Jie jau keletą metų remia po našlaitį Lietuvoje, tai dabar pratęs paramą ateinančioms metams. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629.

(sk)

x Jeigu kas turi žinių apie gyvą (ar mirusį) Praną Šilbajorį, arba apie jo artimuosius, malonėkite pranešti šiuo adresu: **Algirdas Šilbajoris, 102 Cotton Seed Trail, Ormond Beach, FL 32174.**

(sk)

KAZIUKO MUGĖ BUVO SĖKMINGA

38-ji skautijos Kaziuko mugė sekmadienį, kovo 3 d., Jaunimo centre atviliojo kelis tūkstančius Čikagos ir plačiųjų jos apylinkių lietuvių. Susilaukta ir svečių iš kaimyninių valstijų.

Mugė buvo pradėta dalyvavimu 10 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje kun. Juozo Vaišnio aukotose šv. Mišiose. Koplyčia šį kartą netalpinio susirinkusių maldininkų.

Mišioms pasibaigus ir skautams išsirikavus prie savo paviljonų didž. Jaunimo centro salėje, vyko oficialus mugės atidarymas, kuriam šiemet vadovavo „Lituanicos“ skautų tuntas. Mugė 11:15 val. ryto atidaryti buvo pakviesti Lietuvos gen. garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza ir dienraščio „Draugas“ vyr. redaktorė Danutė Bindokienė. Būrelis garbės svečių buvo pakviesti apžiūrėti mugę ir susipažinti su tankiomis eilėmis aplink didž. salę išsirikavusiais skautais ir skautėmis, kurie svečius sveikino prisistatydami skambiais savo vienetų šūkiiais. Svečiams apžiūrint mugę – I aukštę klasėse idomiai įrengtas kavines, II aukštę – įvairius jaunimo vienetų įrūštus žaidimų kambarius ir jaunųjų paukštyčių per pusę koridoriaus nutisusių prekystalių su jų rankdarbiais ir pačių keptais sausainiais, nusileidę į žemutinį aukštą kur iš virtuvių ir maž. salėje įsteigtos „Aušros Vartų“, „Kernavės“ skaučių tundo ir Akademinio Skautų sąjūdžio Čikagos skyriaus tvarkomos valgyklos sklido lietuviškų skanėstų kvapai, o ilga eilė lankytojų kantriai laukė numalšinti augančius apetitus. Garbės svečiai buvo priimti ir pavaišinti kava bei tortais „Lituanicos“ tundo tvarkomoje kavinėje.

Po atidarymo svečiams aplėdus didž. salę, o skautams ir skautams išsisklaidžius vykdyti savo įsipareigojimų, minios lankytojų apgulė „Aušros Vartų“, „Kernavės“, „Lituanicos“ ir „Nerijos“ tuntų paviljonus, viliojančius gausa medžio tautodailės dirbinių, margučių, tautiniais drabuželiais papuoštų lėlių, gintaro papuošalų, puošniųjų Vilniaus

x TRANSPAK praneša: „Brazilijoje, San Loreno mieste vykusiame pasaulio jaunųjų šachmatininkų čempionate, 1983-1984 m. gimusių mergaičių grupėje, pasaulio čempionės vardą pelnė šiaulietė Viktorija Cmilytė“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.**

(sk)

Toronto jaunimo ansamblis „Gintaras“ šoka „Leliūnų kadrilių“. Čikagoje ansamblis matysime kovo 23 d. „Draugo“ koncerte, rengiamame Jaunimo centre. Bilietus jau galima įsigyti „Seklyčioje“ ir „Draugo“ administracijoje.

verbų, gintaro paveikslų, įvairių rankdarbių ir kt. Vaikai grūdosi prie laimėjimų lentynų, o Akademinio Skautų sąjūdžio knygynas viliojo lietuviškų knygų mylėtojus. Ypač buvo perkamos knygos vaikams ir maisto gaminių knygoms. Visą apžiūrėję ir išgiję patinkančių dalykų, lankytojai poilsio kavinėse prie kavos puoduko (ir pusių tortų), bendraudami su draugais bei pažįstamais.

Mugė buvo uždaryta 3 val. p.p. Skautai ir skautės dėkingi visiems, atsilankiusiems ir savo paliktais doleriais parėmusiems skautišką veiklą, kuri labai prisideda prie lietuviybės išlaikymo toli nuo Tėvynės augančiai jau kelintai svetur gimusiai lietuvių kartai. Nuširdus „Ačiū“ lietuviškai spaudai ir radijo programoms, o ypač „Draugui“ ir jos vyr. redaktorei, remiantiems lietuviško jaunimo organizacijos veiklą.

IR

IŠ ARTI IR TOLI

APIE VYČIŲ CHORĄ ČIKAGOJE

Lietuvos Vyčių choras, pakviestas, sekmadienį, vasario 25 d., 3:30 val. p.p. dalyvavo Šv. Andriejaus apaštalo parapijos bažnyčioje, Calumet City, kur muz. Faustas ilgus metus vargoninkavo. Šis koncertas buvo jo atsivertimo koncertas, nes F. Strolia įžengia į vyresniųjų (pensininkų) luomą. Ta proga jis gerokai pasidarbavo savo parapijos chorą sujungęs su Vyčių choru ir, prisidėjęs vaikų chorui, atliko aukšto lygio religinį koncertą, kartu dalyvaujant ir solistams Peter Ayala ir Greg Schmit. Buvo giedami kompozitorių Beethoven, Dubois, Gounod, Haendel ir Mozart kūriniai. Juos palydėjo orkestras:

VASARIO 16 JAV SOSTINĖJE

JAV Lietuvių Bendruomenės Washingtono apylinkės suruoštas šių metų Vasario 16 dienos minėjimas įvyko vasario 18 d. Minėjimas pradėtas 10 v.r. Šv. Mato katedroje Mišiomis už Lietuvą. Dalyvaujant lietuvių kun. Andriui Narbekovui, vietinis amerikietis kunigas pasakė Lietuvai skirtą pamokslą, o katedros choras, nors jame nėra lietuvių, šiais metais šalia Maiorono giesmės „Marija, Marija“, Mišias baigiant, giedojo ir Lietuvos himną. Pamaldose dalyvavo Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Valstijoms dr. Alfonsas Eidintas su visa šeima, ambasados diplomatai, darbuotojai ir vietiniai lietuviai.

Ispūdziais apie Čikagos ir apylinkių lietuvių katalikų parapijų bažnyčių istorinę vaizdajuostę, išleista Lietuvos Vyčių choro, dalinasi jos pristatyme dalyvavę: (iš k.) choro pirmininkė Sabina Henson, Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonas kun. Antanas Puchenski, kun. Antanas Zakarasas, Šv. Kazimiero seserų vienuolijos motiniško namo vyresnioji ses. Marilyn Kuzmickas, choro dirigentas muz. Faustas Strolia ir istorinę medžiagą vaizdajuostei surinkusi Teresė Strolienė.

Nuotr. J. Tamalaiciū

Oficialioji ceremonijų dalis tęsėsi 2 v. p.p., Maryland universiteto Suaugusiųjų švietimo centre. Atidarymo žodį tarė LB Washingtono apylinkės valdybos pirmininkas dr. Arūnas Šlekys. Pagiedojo Jungtinių Valstijų himną, invokaciją sukalbėjo kun. Andrius Narbekovas. Susirinkusius trumpa kalba pasveikino ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas, o pagrindinę kalbą pasakė iš Čikagos atvykusi Gražina Liautaud, „Lietuvos Vaikų vilties“ organizacijos pirmininkė. Ji parodė trumpą vaizdo filmą ir pasakojo apie „Vaikų vilties“ darbą bei labdarą Lietuvoje. Minėjimo dalyviai tam tikslui suaukojo per 500 dolerių.

Šiais metais labai ypatinga buvo meninė minėjimo dalis – programą atliko iš New Yorko atvykęs smuiko virtuosas, devyniolikmetis Vilhelmas Čepinskis. Jis šiuo metu studijuoja Juilard muzikos mokykloje, New Yorke, bet jo pasiekimai jau ir prieš atvykstant studijuoti JAV buvo išpūdingi: būdamas vos 11 metų laimėjo tarptautinį Kociano vardo jaunųjų smuikininkų konkursą Čekoslovakijoje. Taip pat yra Balio Dvariono konkurso Vilniuje laureatas. Tarp 1988 ir 1991 metų daug ir sėkmingai koncertavo Europoje su žymiais simfoniniais orkestrais. Įvertindamas jo talentą, Lietuvos Filharmonijos vyriausias dirigentas Juozas Domarkas yra pasakęs, kad „tokio masto talentų, kokių apdovanotas Vilhelmas, retenybė, pasitaikanti gal kartą ar du per šimtmetį“. Ir tikrai – tokio smuikavimo lietuviškuose renginiuose dar nebuvo. Vilhelmą Čepinskį turėtu pas save išsikviesti visos Lietuvos Bendruomenės apylinkės Amerikoje ir Kanadoje. Jis atliko lietuvių liaudies dainą „Oi neverk, motušėle“, Paginino, Johann Sebastian Bacho bei Heinricho Ernsto kūrinius. Minėjimas baigėsi visiems bendrai giedant Lietuvos himną.

JAV LB apylinkėje šalies sostinėje Washingtono, nuo seno įvyksta mažiausiai du Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimai. Ir tai ne dėl to, kad čia veiktų daug organizacijų, o todėl, kad sukakties paminėjimą visuomet vasario 16 su ruošia ir Lietuvos ambasada, Lietuvos nepriklausomybės sukaktį paprastai pamininti Vasario 16 dieną.

N. Kasparienė

x Bronius ir Bronė Černiai, Chicago, IL, rėmė mergaitę našlaitę Lietuvoje, nori dabar remti berniuką, jam atsiuntė \$150 – metinį našlaičio globos mokesį. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

(sk)